PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 60 lir

Leto XXV. Št. 91 (7285)

TRST, sobota, 19. aprila 1969

V OZRAČJU POLICIJSKIH IN VOJAŠKIH PATRULJ

V Pragi vse mirno po dramatični odstranitvi tajnika KPČ Dubčka

Dubček bo prevzel predsedstvo skupščine - Poročilo in poziv CK KPČ Husak je govoril o disciplini - Navdušen pozdravni telegram sovjetske partije Husaku - Pozdrava Gomulke in Ulbrichta

PRAGA, 18. — V Pragi je vse mirno kljub dramatičnemu sporočilu centralnega komiteja, da so odstranili generalnega tajnika Aleksandra Dubčka, ki je bil glavni tvorec nove januarske politike, ki naj bi pomenila večjo samostojnost, human socialistični razvoj v okviru specifičnih potreb. K temu je nedvomno bistveno pripomoglo, da so se že včeraj po ulicah pojavile policijske in vojaške patrulje in da je menda prišlo do prvih preiskav ter preventivnih aretacij.

Delno pa gre tudi za formalno spretno sestavljanje novega predsedstva centralnega komiteja, v katerem je dejansko ostal kot edini predstavnik izrazito progresivno usmerjenega kurza Dubček. Zanimivo pa je, da so v centralni komite vključili tudi Karla Polačka, ki predseduje češkoslovaškim sindikatom, s čimer so najbrž hoteli že vnaprej omiliti reakcijo izrazito napredno usmerjenih sindikalnih organizacij. Iz centralnega komiteja so izpadle osebnosti kot so Smrkovski, Špaček, Slavik in Simov, zato pa so dobili glavno besedo nekateri stari stalinisti, ki so jih med najostrejšimi dnevi zasedbe odkrito obdolževali kolaboracionizma.

Na včerajšnjem bistvenem delu zasedanja centralnega komiteja naj bi ostavko Dubčka obrazložil Černik in je ostavko sprejel CK soglasno z dviganjem rok. Prav tako so soglasno menda izvolili Husaka za novega generalnega tajnika, medtem ko glede članov predsedstva ni bilo te formalne enotnosti. Predsednika nacionalne fronte Erbana je črtalo 39 članov centralnega komiteja, dosedanjega tajnika Dubčka pa 38, od skupno 188 prisotnih. Logično je, da gre pri črtanjih za predstavnike dveh struj, saj so Erbana črtali oni, ki spadajo k naprednejši struji, Dubčka pa stalinisti.

Centralni komite je danes soglasno sporočil, da predlagajo Dubčka za predsednika skupščine. Dosedanjega predsednika Petra Colotko pa predlagajo za podpredsednika vlade.

V uradnem poročilu centralnega komiteja je rečeno, da visoko upotevajo Dubčkove sposobnosti kot poštenega in predanega komunista ter pripčanega internacionalista in da pri tem «sprejemajo na znanje napake in pomanjkljivosti v zvezi z izvajanjem sprejetih sklepov. Končno centralni komite zahteva njegovo pošteno in nezainteresirano pobudo za rešitev kadrovskih vprašanj.

Izvedelo se je, da je Dubček v včerajšnjem govoru izrekel določeno vrsto samokritike, češ da je bil kot generalni tajnik odgovoren tudi za neuspehe partije.

Centralni komite je ob zaključku svojega zasedanja objavil uradno sporočilo in poziv prebivalstvu. V uradnem sporočilu je izrecno rečeno, da so predsednik Svoboda, Černik, Strougal in drugi «z veliko večino» podprli navedene predloge in sprejeli odstop Dubčka. V poročilu je nadalje rečeno, da so izrazili voljo, da nadaljujejo s pojanuarsko politiko.

V pozivu ljudstvu pa je rečeno, da se obsojajo različne opozicijske struje, ki so se pojavile po januarju 1968 ob robu vseh zdravih sil partije, da se premostijo vprašanja in različna stališča v okviru partije in družbe. Te opozicijske struje so ustvarjale demagoško in pseudoradikalna gesla in so si vedno zastavljale za cilj ne razvoj, temveč razkroj socialistične družbe, ošibitev ideološke enotnosti, politike in organizacije komunistične partije. Grozile so vodilni vlogi partije v okviru družbe, paralizirale so njeno zmožnost za akcijo ter so odpirale pot ošibitve državne oblasti in so povzročale izredno negativne posledice glede gospodarskega razvoja. Z učinkovito pomočjo nekaterih novinarjev so širile nezaupanje do partije in do njene sposobnosti reševanja odprtih vprašanj ter so v dokončni meri skušale skreditirati socializem. Ta proces je privedel do provokacij, ki so povzročile protisovjetske in nacionalistične izgrede.

V pozivu je nadalje rečeno, da je treba usposobiti partijo, nato pa je rečeno, da je treba odgovorno pripraviti 14. partijski kongres in volitve v reprezentativne organe.

V pozivu so nekatere pomembne značilnosti. Tako je govor, da se ne morejo vrniti nazaj na «50. leto», predvsem pa se ne govori o konterrevolucionarnih silah, in torej vsaj s tega vidika niso ugodili sovjetskim zahtevam, ki skušajo na ta način utemeljiti vojaško intervencijo 21. avgusta lanskega leta. Po drugi strani pa je govor o pravah za 14. partijski kongres, s čemer se tokrat prvič uradno češkoslovaška partija odpoveduje kongresu, ki je bil izveden med najhujšimi dnevi in se ta kongres nekako uradno arhivira, kot da se ne bi nikoli vršil.

Zelo oster je zaključek poziva, ko je rečeno, da treba sicer nadaljevati s pojanuarsko politiko, da pa se obsoja vsako dvojnost in vsak poskus revizije leninističnega značaja partije in se zahteva energično akcijo proti vključevanju ideologij, ki so partiji tuje.

Husak je v svojem govoru omenil, da je treba utrditi notranji položaj in to še zlasti glede mednarodnih odnosov, pri čemer je v prvo vrsto postavil odnos s Sovjetsko zvezo. V sedanjem položaju je treba disciplinirati notranje stanje v družbi in v partiji. Nekateri mislijo, da je svoboda lahko brez meja in nekak element anarhije. V vsaki državi pa je treba spoštovati pravila igre, izvajati zakone, disciplino v družbi in v partiji. Predvsem moramo iziti iz krize in smo prepričani, da obstaja možnost rešitve in da bo v takih okoliščinah treba urediti z našimi zavezniki, predvsem s sovjetsko zvezo, obstoječa vprašanja.

Agencija ČTK je sporočila, da je predsednik republike Svoboda imenoval Husaka za novega predsednika državnega sveta za obrambo, kateremu je do sedaj načeloval bivši generalni tajnik Dubček.

Policijski agenti in vojaki so včeraj zastražili Trg sv. Venčeslava, kjer so se pričeli zbirati mladinci po sporočilu o odstavitvi Dubčka. Ni prišlo do resnejših manifestacij, saj se je zbralo samo nekaj sto študentov. Včeraj je bilo prško letališče nekaj ur zaprto za civilni promet in ni znano, zaradi česar je prišlo do teh ukrepov.

Odgovorni predstavniki KPČ v obrambnem ministrstvu so danes izdali sporočilo, v katerem nudijo polno podporo novemu tajniku Husaku. Agencija ČTK poroča, da se je poveljnik obmejnih straž ČSSR general Karel Peprny sestal z vojaškimi predstavniki petih držav članic varšavskega pakta, s katerimi je obravnaval vprašanja obrambe države in nekatera vprašanja zaščite državnih meja.

Danes se je sestal v Bratislavi centralni komite slovaške partije, na katerem je poročal Stefan Sadovsky iz česar opazovalci sklepajo, da bo prevzel tajništvo slovaške partije, čeprav bo začasno verjetno to funkcijo še vedno opravljal Husak.

Praški radio je objavil, da je podal ostavko dosedanji ravnatelj glasila KPČ «Rude pravo» Jiri Sekera in da je bil na njegovo mesto imenovan Miroslav Moc.

Centralni komite sovjetske partije je danes poslal topel pozdravni telegram Gustavu Husaku ob njegovi izvolitvi za prvega tajnika KPČ. V pozdravu je rečeno, da ga sovjetski komunisti in delavci poznajo kot trdnega borca za stvari delavcev, za okrepitev vodilne vloge komunistične partije v družbenem življenju, za utrditev pozicije socializma v ČSSR, za človeka, ki odločno stoji na pozicijah marksizma-stalinizma, proletarskega internacionalizma, nerazrušljivega prijateljstva med socialistično Češkoslovaško in Sovjetsko zvezo ter drugimi socialističnimi državami in končno kot človeka, ki je v težavnih okoliščinah boja proti socialističnim pridobitvam češkoslovaškega ljudstva dokazal svoj pogum, vztrajnost in visoki čut za komunistično dolžnost.

Poljska agencija PAP je objavila podoben telegram Gomulke, ki ga je poslal Husaku in povsem logično je tudi Walter Ulbricht, generalni tajnik nemške komunistične partije, čestita Husaku.

Današnja «Pravda» objavlja vest o zamenjavi Dubčka z velikim naslovom na prvi strani, na notranjih straneh pa objavlja obsežna poročila o izjavah Husaka in predsednika republike Svobode.

Generalni tajnik bolgarske komunistične partije Živkov je danes v Avstriji izjavil, da so dogodki na Češkoslovaškem v izključni pristojnosti njih vlade in njih partije, ker je «Češkoslovaška suverena država» «Zaradi tega ne predstavlja izprememba generalnega tajnika partije nekaj posebnega. Na vsak način pa je Živkov mnenja, da bodo izpremembe imele samo pozitivne posledice in da je intervencija sil varšavskega pakta v ČSSR pomenila «odločilen prispevek za svetovni mir».

Zopet streljanje ob Suezu in Jordanu

KAIRO, 18. — Egiptovski predstavnik je javil, da je protiletalsko topništvo sestrelilo izraelski helikopter, ki je bil na izvidniškem poletu na področju Ismailije. Helikopter je padel na vzhodni breg prekopa. Topništvo je zadelo še en izraelski helikopter, ki je bil prisiljen umakniti se.

V Tel Avivu pa je izraelski vojaški predstavnik izjavil, da je bil danes od 12.30 do 13.30 nov topniški dvoboj ob Sueškem prekopu, in dodal, da so streljanje začeli Egipčani. V Kairu niso s tem v zvezi izdali nobenega poročila. V Tel Avivu pa so zanikali trditve, da je bil sestreljen en izraelski helikopter.

Iz Amana so javili, da je bil davi nov topniški dvoboj med jordanskimi in izraelskimi silami ob reki Jordan, ki je trajal 10 minut. O tem dvoboju so poročali tudi v Tel Avivu, kjer trdijo, da so prvi začeli streljati Jordanci, medtem ko pravijo v Amanu, da so začeli streljati Izraelci.

Predsednica izraelske vlade Golda Meir je v Tel Avivu izjavila, da je izključeno, da bi Izrael danes sprejel, kar je sprejel leta 1956-1957, to je umik z zasedenega ozemlja v zameno za jamstva in mednarodne obljube. Dodala je, da je Izrael odločen na odpor, naj bodo odločitve štirih kakršne koli. Zavrnila je tudi tezo o ustanovitvi palestinske države in je na drugi strani zavrnila Dajanov načrt o tako imenovanem velikem Izraelu.

PO SKLEPU TREH VSEDRŽAVNIH SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Danes enotna stavka vseh državnih uslužbencev

V Senatu razprava o Battipagli, v poslanski zbornici pa o gospodarskem razvoju Juga - Zaključeno zasedanje CK PSI

RIM, 18. — V poslanski zbornici se je danes nadaljevala razprava o resolucijah o gospodarskem in socialnem razvoju Juga in sta v razpravo posegla socialist Lezzi ter demokristjan Scotti. Razprava se bo nadaljevala v ponedeljek popoldne.

V poslanski zbornici pa se je ponovila razprava o dogodkih v Battipaglii, ko je minister za notranje zadeve Restivo v bistvu ponovil svoje izjave, ki jih je že podal pred dnevi v poslanski zbornici.

Danes se je zaključilo zasedanje centralnega komiteja socialistične stranke, ki je bilo od 16. do 18. t.m in ki se je izključno nanašalo na dogodke v Battipaglii. Po zelo živahni razpravi je prišlo do nekakega kompromisa, ko je centralni komite socialistične stranke sprejel zanimivo resolucijo o češkoslovaških dogodkih, ki jo objavljamo na drugem mestu, istočasno pa resolucijo o notranjih vprašanjih v Italiji. Druga bistvena resolucija o notranjih vprašanjih predstavlja očiten kompromis med raznimi strujami, ker dejansko ničesar ne pove in torej dopušča vse odprte možnosti. Resolucija glede ČSSR je bila sprejeta soglasno, resolucija o notranjih vprašanjih pa ni prejela glasov Lombardijeve levice.

Socialistična skupina v senatu je danes zahtevala od vlade, da se izvedejo konkretne pobude, zato da se izključi Grčija iz organizmov Evropske gospodarske skupnosti in drugih evropskih organizmov, ker je kršila osnovna načela teh sporazumov.

Komisija za delo senata je odobrila zakonski predlog reforme o pokojninah, pri čemer je osvojila številne popravke, tako da bodo po vsej verjetnosti morali zakon ponovno obravnavati v poslanski zbornici.

Danes so podpisali prvo pogodbo glede financiranja 20 milijard lir za gradnjo avtomobilskega podjetja Alfa-Sud. Gre za financiranje od 4 odst. obresti v skupnem znesku 150 milijard lir, pri čemer je minister Colombo dejal, da gre za eno izmed najpomembnejših pobud na Jugu.

Danes bo po vsej Italiji enotna stavka državnih uslužbencev, ki so jo proglasile vsedržavne sindikalne organizacije in ki bo zajela urade državnih ministrstev, železnico, državno telefonsko službo, osrednje in druge državne urade ter šole. Državni uslužbenci stavkajo v zvezi z zahtevami o reorganizaciji državne uprave, o zvišanju dohodkov in o preureditvi kvalifikacij.

Kongres vsedržavne Kmečke zveze

RIM, 18. — V kongresni palači se je nadaljeval tretji kongres vsedržavne Kmečke zveze, na katerem je posegel deželni tajnik zveze iz Emilije Lasagni, ki je govoril o sposobnosti kmečkega podjetja, da reši svoja vprašanja v okviru združevanja in zadružništva.

Debrè v Rimu

RIM, 18. — Francoski zunanji minister Debre, ki je dospel včeraj v Rim, se je danes sestal s svojim italijanskim kolegom Nennijem. Pozneje je imel razgovore tudi s predsednikom republike Saragatom in predsednikom vlade Rumorjem.

«Novoje vremja» napada «Unità»

MOSKVA, 18. — Sovjetski tednik za zunanjo politiko «Novoje Vremja» polemizira tokrat z glasilom KPI «Unità», ki je 1. aprila letos objavilo uvodnik Galluzzija, v katerem se SZ in Kitajska pozivata k odgovornosti. «Novoje Vremja» trdi, da «Unità» s tem da ni obsodila kitajskih provokacij dejansko pomaga tistim, ki si žele zaostritve napetosti. Tednik zavrača očitke «Unità» obema državama in trdi, da je Sovjetska zveza dokazala svojo odgovorno politiko s konkretnim koraki, česar ne moremo reči o Kitajski. «Novoje Vremja» napada še praške in beograjske liste, ki so bili do sovjetsko - kitajskega spopada na reki Usuri «nevtralni», in se sprašuje, če tako stališče sploh pomaga k zmanjšanju napetosti v sovjetsko - kitajskih odnosih.

NA SLOVESNI SEJI V BEOGRADU

Proslava 50-letnice sindikatov v Jugoslaviji

Jugoslovanska javnost o dogodkih v ČSSR

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 18. — V veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu so nocoj s slovesno sejo osrednje ga sveta Zveze sindikatov Jugoslavije proslavili 50-letnico sindikalnega gibanja v Jugoslaviji. Na seji, na kateri je o «petdesetletni borbi in delu revolucionarnih sindikatov Jugoslavije» govoril predsednik osrednjega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Dušan Petrović, so bili navzoči preživeli udeleženci ustanovnega kongresa leta 1919, okrog 300 veteranov delavskega gibanja iz vseh krajev Jugoslavije in številni gostje, med njimi Milentije Popović, Mijalko Todorović, Petar Stambolić in drugi.

Ob jubileju je osrednji svet sindikatov Češkoslovaške poslal osrednjemu svetu in članom sindikata Jugoslavije pozdravno brzojavko, v kateri izraža najlepše želje po nadaljnjem uspehu jugoslovanskih sindikatov v naporih za razvoj socializma, socialistične druzbe in povečanja življenjskega standarda delovnih ljudi Jugoslavije.

Po poročilu Petrovića je svet sprejel sklep o plaketi, ki bo ob letošnjem jubilejnem letu dodeljena vsem zaslužnim članom sindikata za delovanje med vojno in po vojni, sklep, da se skupnosti jugoslovanskih institutov za proučevanje delavskega gibanja zaupa pisanje zgodovine sindikalnega gibanja Jugoslavije, in sklep o ustanovitvi sklada za znanstvena raziskovalna dela. Iz tega sklada bodo financirali znanstvena raziskovalna dela, za katera je zainteresirana Zveza sindikatov Jugoslavije.

Na koncu seje so kulturno-umetniška društva, člani akademije za gledališko umetnost, zbor in orkester Doma JLA, izvedli kulturno-umetniški program.

Jugoslovanska javnost ocenjuje najnovejši položaj na Češkoslovaškem kot novo težko preizkušnjo tako za vodstvo KPČ, delavski razred in ljudstvo Češkoslovaške. Osebne spremembe v vodstvu KPČ, so po mnenju tukajšnjih političnih opazovalcev posledica poostrenega pritiska Moskve, po incidentih, do katerih je prišlo po zmagi češkoslovaškega hokejskega moštva nad sovjetskimi hokejaši na svetovnem prvenstvu. Vprašanje je, kako se bodo te spremembe odražale na osnove lanskega januarja napovedane politike in na tempu izvajanja te politike, za katero se je izreklo tudi novo vodstvo partije. Kaže, da so se člani vodstva, zavedajoč se kritičnega položaja v deželi ter želji po enotnosti partijskih vrst na včerajšnjem plenumu zavzeli za konfrontacijo stališč in dosegli kompromis, ki je bolj v škodo najnaprednejšega dela kot pa na škodo skrajno konservativnega dela vodstva KPČ. Upati je, da bo novo vodstvo nadaljevalo z izvajanjem pojanuarske politike, ker je v njem pretežna večina takih, ki uživajo zaupanje širokih množic in partije.

Izpolnjevanje lani napovedane politike bo pokazalo, kako močni so bili zunanji pritiski, ki so vplivali na spremembo dosedanje politike. Zaenkrat je, poudarja dopisnik Tanjuga iz Prage, težko reči, kakšna je cena sedanjega političnega kompromisa, ki očitno ni mogel odstraniti razlik v stališčih.

B. B.

Poslanik ZDA v Moskvi izročil poverilnice

MOSKVA 18. — Novi ameriški poslanik v Moskvi Jacob D. Beam je izročil danes poverilnice Podgornemu in je poudaril, da name ravajo ZDA sodelovati s Sovjetsko zvezo v smislu smernic, ki jih je svoj čas določil Kennedy o miroljubnem sožitju, o nadzorstvu nad oboroževanjem in skupni vesoljski dejavnosti kot poti, «po katerih lahko skupno potujemo». Poslanik je dalje izjavil, da morata obe vladi še dalje iskati način, da se zmanjšajo nevarnost in bremena, ki jih ustvarja nenadzorovana oboroževalna tekma. Poudaril je, da je mnogo možnosti vzajemnega sodelovanja, od katerega bi imelo korist vse človeštvo. Izrazil je upanje, da bodo mogli še bolj zmanjšati trenja med obema državama in razširiti področja, na katerih bo mogoče sodelovati. Seveda bi bilo malo pametno podcenjevati probleme, s katerimi imata opravka obe državi v medsebojnih odnosih, vendar pa se ponujajo velike priložnosti. Na koncu je dejal, da morata obe državi ob sodelovanju z vsemi državami posvetiti vse sile za zmanjšanje in zatem popolno odpravo področij napetosti na svetu, zlasti tem, kjer bi se napetost lahko spremenila v oborožen spopad.

Podgorni je v svojem odgovoru izrazil sovjetsko željo, da bi se izboljšali odnosi z ZDA.

BEOGRAD, 18. — V okviru proslave 50-letnice KPJ organizira Dom JLA v Beogradu razstavo del nosilca nagrade Avnoja slovenskega slikarja Božidarja Jakca. Na razstavi, ki bo odprta od 21. aprila do 19. maja, bo razstavljeno okrog 150 del, ki jih je Jakac napravil med narodnoosvobodilno vojno.

BEOGRAD, 18. — Član zveznega izvršnega sveta Hakija Pozderac je odprl nocoj v Beogradu letošnji sejem motorjev in motornih vozil, na katerem razstavlja 160 jugoslovanskih in 221 inozemskih podjetij, iz raznih krajev Evrope, Azije in Amerike. Na sejmu je razstavljenih okrog 600 tipov potniških, gospodarskih in drugih vozil. Sejem bo odprt do 27. aprila.

Zunanji minister NDR na obisku v Moskvi

MOSKVA, 18. — Agencija TASS je sporočila, da je včeraj dospel v Moskvo zunanji minister Vzhodne Nemčije Otto Winzer. Winzer bo imel vrsto razgovorov s svojim sovjetskim kolegom Gromikom.

TISKOVNA KONFERENCA AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA

Nixon o sestrelitvi letala in o dogodkih na Češkoslovaškem

Izvidniški poleti ob severnokorejski obali se bodo nadaljevali - Za sedaj nobenih povračilnih ukrepov - Dokaj meglena obsodba SZ v zvezi z dogajanjem v ČSSR

WASHINGTON, 18. — Kot je že običaj v ameriškem političnem življenju, je imel danes predsednik Nixon tiskovno konferenco, na kateri je skušal podati nekakšen obračun prvih treh mesecev svojega predsedovanja. Ti trije meseci 1-majo v ZDA poseben pomen: so doba, v kateri novoizvoljeni predsednik šele izoblikuje svojo politiko in v kateri se tudi njegovi opozitorji navadno vzdržijo ostrejših kritik in polemik v pričakovanju, da si ustvarijo dokončno mnenje o novi upravi.

Današnja tiskovna konferenca je bila večinoma posvečena, kot je bilo pričakovati, najnovejšemu dogodku na ameriškem političnem prizorišču, to je sestrelitvi ameriškega letala nad Japonskim morjem v bližini severnokorejske obale oz. — kot trdijo severni Korejci — v severnokorejskem zračnem prostoru.

Ameriški predsednik pa ni mogel mimo najnovejših dogodkov na Češkoslovaškem, v zvezi s katerimi je obžaloval pritisk, ki ga SZ še vedno izvaja nad državo. Svojo obsodbo pa je izrazil na nekoliko nenavaden način: «če bi me kdo vprašal za mnenje — je dejal — o dogodkih v ČSSR, bi bila moja reakcija verjetno ta, da bi obsodil SZ zaradi tega, kar je storila». Gre očitno za dokaj meglено formulacijo, za katero se je Nixon verjetno odločil v pričakovanju posvetovanj na vrhu s sovjetskimi voditelji, do katerih bi moralo priti v doglednem času.

Sicer pa je izrazil Nixon tudi nekoliko optimizma v tej zvezi. «Ameriška ljudstva — je trdil — in druga ljudstva svobodnega sveta mislijo, da je to, kar se dogaja, končno poglavje velike tragedije češkega in slovaškega naroda. Mi upamo — je dodal — da ne gre za zadnje poglavje. Upamo, da bo ostalo nekaj sledov svobode».

Glavna tema konference pa je bila, kot smo dejali, sestrelitev ameriškega letala, o kateri je Nixon zelo izčrpno govoril. Po predvidevanjih je zavzel precej zmerno stališče ter ni omenil povračilnih ukrepov, ki naj bi jih ZDA sprožile proti Severni Koreji. Potrdil je samo, da se bodo izvidniški poleti v bližini Severne Koreje zopet začeli, da pa bo letalom «zagotovljena primerna zaščita». «Ko so ladje in letala ZDA — je dejal — ki zbirajo informacije, v mednarodnih vodah ali zračnih prostorih, ne morejo biti tarča za nikogar, in tudi ne bodo. Zato bodo zaščitena. Ne gre za grožnjo — je pojasnil Nixon — ampak le za golo trditev».

V zvezi z drugimi morebitnimi pobudami po izgubi letala je Nixon dejal, da bodo «odvisne od okoliščin».

Še pred tem je Nixon poudaril, da ZDA že dvajset let izvajajo izvidniške polete nad Japonskim morjem, poleg tega pa je trdil, da je bilo letalo v trenutku sestrelitve oddaljeno kakih 90 milj od severnokorejske obale in torej izven meje dvanajstih km, ki jo severni Korejci štejejo za svoj zračni prostor.

«Napad ni bil izzvan, bil je premišljen in brez predhodnega opozorila — je z resnobnim glasom dejal ameriški predsednik, ki se je tudi toplo zahvalil Sovjetski zvezi za pomoč pri iskanju morebitnih preživelih in razbitin. Končno je Nixon povedal, da ni Severna Koreja še reagirala na protest, ki so ga Američani predstavili danes na seji mešane komisije v Panmunjonu in o katerem poročamo na drugem mestu.

Predsednik Nixon je nato prešel k drugim argumentom. V zvezi z Vietnamom je dejal, da so se perspektive za mirno rešitev krize v zadnjih dveh mesecih znatno izboljšale, vendar je dodal, da noče s tem napovedati, da je konec vojne blizu. Nixon je pojasnil, da temelji njegov optimizem na dveh dejstvih: prvo je menjava stališča južnovietnamskega predsednika Van Thieuja (mogoče je tu misliti na pripravljenost sajgonskega režima za pogajanja s FNO), drugo pa je zboljšanje politične trdnosti Južnega Vietnama.

Ameriški predsednik je zanikal, da bi bili na vidiku delni enostranski umiki ameriških sil iz Vietnama, tudi če bi taka pobuda utegnila žeti odobravanja. Do umikov ne bo prišlo, dokler ne bo prišlo do napredkov v vsaj eni od treh točk, in sicer: v pripravi sajgonskih čet, ki naj bi lahko sprejele nase večjo odgovornost v vodenju vojne, v zmanjšanju ravni bojev ali v poteku pariških pogajanj.

Nixon je končno govoril še o svoji odločitvi glede protiraketnega sistema ABM, ki jo je skušal opravičevati s povečanim jedrskim in raketnim potencialom SZ.

Ameriški protest severnokorejski vladi

SEUL, 18. — Ameriški predstavnik v mešani komisiji za premirje je na današnji seji v Panmunjomu prebral ameriški protest Severni Koreji zaradi sestrelitve ameriškega letala, nad Japonskim morjem.

V začetku seje je severnokorejski predstavnik podal izjavo, v kateri ni omenil sestrelitve ameriškega letala, temveč je obsodil napadalna dejanja ameriških sil na meji med obema Korejama.

Ameriški predstavnik general Knapp je prebral protest in dejal, da ameriško letalo ni v nobenem primeru zašlo v severnokorejski zračni prostor in se mu ni nikli približalo, in da zaradi tega ni Severna Koreja imela pravice ogrožati ga ali pa ga ovirati v zraku, še manj pa sestreliti ga. Dejal je, da sestrelitev letala ni bilo dejanje zakonite obrambe, temveč preračunano napadalno dejanje.

Ameriški predstavnik je govoril o popolni zakonitosti dejavnosti ameriškega letala in je dodal, da je to dobilo ukaz, naj ostane 50 morskih milj od severnokorejske obale. Pripomnil je, da je dokazano, da je letalo bilo daleč od severnokorejskega ozemlja in da so njegove razbitine našli 90 milj od Severne Koreje.

Zatem je predstavnik zahteval od Severne Koreje, naj «prizna prava dejstva v tem incidentu in naj sprejme primerne ukrepe, da se prepreči ponovitev takih incidentov».

Zatem je general Knapp vprašal severnokorejskega predstavnika, ali je pripravljen odložiti sejo. Severnokorejski predstavnik pa je samo vprašal, o katerem letalu govori. General Knapp je ponovil vprašanje, severnokorejski predstavnik pa je vztrajal pri svojem vprašanju. Zato je general Knapp vstal in zapustil sejo.

Ameriški predstavnik v OZN je izročil danes predsedniku varnostnega sveta prepis protesta, ki ga je general Knapp prebral v Panmunjomu, ni pa zahteval seje varnostnega sveta.

Pentagon je javil, da pri doseda njem iskanju niso našli nobenega preživelega člana posadke sestreljenega letala.

ODMEV V ITALIJI NA DOGODKE V ČSSR

KPI in PSI: «Odstavitev Dubčka posledica zunanjega pritiska»

Izjave skupine senatorja Parrija, tajnika KD, predsedstva ACLI in Vecchiettija (PSIUP)

RIM, 18. — Včerajšnje spremembe v češkoslovaškem vodstvu so imele takojšen odziv pri vseh vodstvih italijanskih strank.

Politični urad KPI je izdal sporočilo, ki ugotavlja, da je odstavitev Dubčka, ki je «poosebil politiko obnovitve in razvoja socialistične demokracije od januarja 1968» dokaz «globoke in hude krize, ki tare Češkoslovaško po posegu petih držav varšavskega pakta in razvoja politike, ki je ta poseg navdihovala, v mesecih, ki so mu sledili in tudi pred kratkim.»

Za izhod iz krize in trenutnih nevarnosti in zato, da se izolirajo protisocialistične sile in protisovjetske akcije «mora priti do popolne obnovitve češkoslovaške suverenosti, prenehati se mora vsaka oblika vmešavanja, nadaljevati se mora razvoj socialistične demokracije. Vse to ustreza splošni potrebi po novih odnosih med socialističnimi državami in partijami, ki naj slone na načelih suverenosti in neodvisnosti vsake države in vsake partije ob svobodnem primerjanju stališč in zavzemanju za prepotrebno solidarnost v boju za mir, proti imperializmu, za socializem».

Politični urad KPI zaključuje svojo izjavo z ugotovitvijo, da preživljajo sile delavskega gibanja težke ure. Omenjena načela pa ustrezajo splošni koristi množic in ljudstvu in so «najučinkovitejši način za osamitev, ki so socializmu sovražne, protisovjetizma in poskusov razbijanja enotnosti mednarodnega komunističnega gibanja».

O dogodkih na Češkoslovaškem je razpravljalo tudi socialistično vodstvo, ki je izrazilo «ogorčenje in obsodbo zaradi dramatičnega razvoja položaja na Češkoslovaškem in odstranitev Dubčka, ki so jo očitno vsilile okupatorske sile, iz vodstva češkoslovaške partije». «To, čemur smo priča na Češkoslovaškem,» trdi izjava vodstva PSI, «je posledica uresničevanja nauka o omejeni suverenosti, ki priznava velesili, ki je hegemon in njeni vodilni skupini, pravico do vmešavanja v notranje zadeve socialističnih držav in samih komunističnih partij.

Dolžnost vsake partije, ki se sklicuje na internacionalizem, je obsoditi ta nauk, ki je točno nasprotje vsakršnega načela o socializmu in demokraciji.»

PSI izraža nato svojo solidarnost češkoslovaškemu ljudstvu in njegovim delavskim in študentskim avantgardam, ter poziva na to vse demokratične sile v Italiji, naj se pridružijo obsodbi teh nesprejemljivih nasilnih dejanj, ki iz dneva v dan otežkočajo vsakršno obliko dialoga pri iskanju miru in sožitja med ljudstvi, kar je stalni cilj — se zaključuje izjava — mirovne politike socialistične stranke. Resolucijo o dogodkih na Češkoslovaškem je vodstvo PSI sprejelo soglasno.

Skupina neodvisnih levičarjev, ki jo vodijo senatorji Parri, Anderlini in Carrettoni je v svoji izjavi ostro obsodila zadnje dogodke na Češkoslovaškem in izrazila prepričanje, da vodi taka politika k utrjevanju blokov

Predsedstvo ACLI ugotavlja, da pomeni odstranitev Smrkovskega in Dubčka konec češkoslovaške poti. «To je zgodovinski nauk vsem demokratom, v Italiji pa predvsem KPI», se zaključuje izjava katoliške delavske organizacije.

V svoji izjavi ugotavlja tajnik stranke PSIUP Tullio Vecchietti da je Dubček sam podal ostavko z mesta tajnika KPČ in da jo je CK KPČ sprejel soglasno. «Za tem — nadaljuje Vecchietti — je zapleteni položaj Češkoslovaške. Ne vemo, če bo Husaku uspelo normalizirati položaj v državi in uresničiti notranje in mednarodne naloge, o katerih je govoril predsednik ČSSR Svoboda. Tega si lahko samo želimo.»

«Da bo prišlo do tega je prvi pogoj priznanje, na Češkoslovaškem, kakor tudi v ostalih socialističnih državah, da so sklepi plenuma CK KPČ iz januarja lani dokončni; in da je povratek nazaj nemogoč, kar je izhodišča točka normalizacije češkoslovaškega položaja, vključno umika sovjetskih čet.»

«K temu» — zaključuje Vecchietti — «mora pripomoči vse svetovno delavsko gibanje, ki mora premostiti polemike o preteklosti v svesti svojih odgovornosti.»

Politični tajnik Krščanske demokracije Piccoli je dejal, da si je odstranitev Dubčka pričakoval. «Ce. hi plačujejo za krizo v komunističnem taboru in morda celo za spopade na reki Usuri.»

Vodja demokrščanske levice Donat-Cattin pa je podal zelo zanimivo izjavo, da «vse izgube demokratov koristijo konservativcem in reakcionarjem. Tudi likvidacija demokratičnega zakona v komunističnem gibanju in na Češkoslovaškem jači reakcionarne sile na Vzhodu in Zapadu. «Čehi gledajo na nas s prezirom, ker se na Zahodu njihove zadeve izkoriščajo za lastne notranje politične cilje

SPOROČILO AGENCIJE TASS

23. aprila v Moskvi sestanek na vrhu SEV

Udeležili se ga bodo tajniki partij in predsedniki vlad članic organizacije - Ceausescu potrdil svoje nasprotovanje gospodarski integraciji

MOSKVA, 18. — Sovjetska tiskovna agencija TASS je sporočila, da bo vrh SEV, organizacije za gospodarsko sodelovanje med državami članicami varšavskega pakta, v kateri sodelujeta kot «opazovalca» tudi Jugoslavija in Mongolija, v Moskvi 23. aprila. Agencija javlja, da se bodo vrha udeležili voditelji komunističnih in delavskih partij ter predsedniki vlad držav članic organizacije.

Ni še znano, koliko časa bo sestanek trajal. Po neuradnih vesteh bi morala biti na dnevnem redu vprašanja nadaljnje gospodarske integracije ter delitve dela v skupnosti, monetarna vprašanja s proučitvijo problema notranje in zunanje konvertibilnosti rublja ter načrti za dolgoročne izmenjave med SZ in drugimi članicami SEV. Vprašanje zunanje konvertibilnosti rublja, se pravi konvertibilnosti z valutami zahodnih držav, bi morali za sedaj proučiti z zgolj teoretičnega vidika, ker je reforma rublja šele v pripravi

Politični opazovalci izražajo mnenje, da bo vrh SEV imel poleg gospodarskega tudi politični pomen, predvsem v pričakovanju konference komunističnih in delavskih partij, ki bo 5. junija v Moskvi in na kateri bi morale komunistične partije na oblasti nastopiti po želji SZ čim bolj strnjeno.

Ostaja pa vprašanje, če bo Sovjetom uspelo uresničiti svoj načrt, ki se mu najbolj zoperstavlja Romunija. Generalni tajnik KP Romunije Ceausescu je še danes izjavil, da se bo njegova država še naprej odločno upirala kakršnikoli gospodarski integraciji v sklopu SEV ter da ne bo sodelovala pri morebitnih nadnacionalnih organizmih, ki bi jih ustvarili v okviru organizacije. Sicer pa je Ceausescu potrdil, da se bo moskovskega vrha udeležil.

Ceausescu je govoril na vsedržavni konferenci romunskih študentov. Dejal je, da je njegova država pripravljena dati svoj prispevek meddržavnemu gospodarskemu sodelovanju s pogojem, da se spoštuje neodvisen gospodarski razvoj vsake posamezne socialistične države. Dodal je, da ne sme SEV biti zaprta organizacija, ampak da se mora razširiti na vse socialistične države ter sodelovati z vsemi državami sveta ne glede na njihov politični in družbeni režim.

PO USTANOVNEM KONGRESU NEMŠKE KOMUNISTIČNE PARTIJE

Samo formalno nova stranka

Popolna podpora politiki Moskve ovira novo partijo v notranji politiki in jo diskreditira pred javnostjo

Minulo nedeljo zvečer se je v Zvezni republiki Nemčiji tudi uradno konstituirala Nemška komunistična partija (DKP), ki so jo «obnovili» lani. Ustanovni kongres je v soboto in nedeljo razpravljal v Essnu o njeni politiki, organizaciji, programu in statutu.

Kakih 800 delegatov je zastopalo na kongresu 22.000 doslej vpisanih članov, med njimi tudi precej tistih, ki so že prej pripadali prepovedani KP Nemčije (KPD). Nemška komunistična partija je sorodna s KP Nemčije tudi personalno in politično. Tako kot je bil začasno šef DKP Kurt Bachmann — ta je bil glavni referent na kongresu — do leta 1956 funkcionar KPD, tudi DKP v zunanji politiki, v celoti podpira smer popoldne in absolutne vdanosti Sovjetski zvezi in «socialističnemu taboru» sploh čeprav v notranji politiki išče nekatere odtenke. Bachmann je v svojem referatu na temo «Enotno delovati za demokratično obnovo države in družbe» pokazal, kje so meje, zavezniki, zaščitniki in vzori DKP. Ta zunanja «omejena suverenost» ovira partijo v notranji politiki in jo diskreditira tudi v javnosti.

Kongres so skrbno spremljali uslužbenci urada za zaščito ustanove, ni pa verjetno, da bodo novo partijo prepovedali tako kot staro. To ne pomeni, da ni takšnih, ki ji ne bi privoščili enake usode, toda v bonski vladi prevladujejo realisti, ki menijo, da bi bil takšen korak bolj škodljiv kot koristen. Kongres v Essnu potemtakem samo dokazuje, da se ima DKP zahvaliti za svoj obstoj Bonnu in Moskvi.

Bonnu je DKP dobrodošla kot «ravnotežje skrajnosti». Bonsko vlado osvobaja obveznosti da bi storila karkoli proti desničarski NPD, ne ogroža pa resno niti sistema niti položaja velikih meščanskih strank. Moskva vidi v DKP morda vsaj eno legalno stranko, ki v Zvezni republiki Nemčiji brez pridržkov podpira sovjetsko politiko do Nemčije, Evrope in mednarodnega delavskega gibanja, zlasti še po letu 1968.

Tudi nova partija sama pazi, da se ne zameri tistim, ki se jim mora zahvaliti, da so zahodnonemškim komunistom omogočili zamenjati ilegalnost z zakonitim delovanjem in da v dovoljenih mejah izkoristijo vsaj nekatere ugodnosti bonske demokracije. To dokazujeta tudi program in statut DKP. Program govori med drugim o mirni poti v socializem in se nikjer ne razhaja z zahodnonemško ustavo. S spremembami v načrtu statuta ki ga je kongres sprejel v nedeljo, se je DKP skušala prilagoditi tudi modernejšim časom in zakonu o strankah v Zvezni republiki Nemčiji. Kongresu so za nacrt statuta predložili 400 amandmajev, ki vsi zadevajo «demokratizacijo» partije.

S sprejemom nekaterih amandmajev so nekoliko omejili tudi pravice višjih partijskih teles v korist nižjih. Očitno je tudi prizadevanje DKP, da bi privabila tiste, ki jih je KPD najbolj pogrešala — mlade ljudi. Legitimacija «nove» partije pa bo vsekakor bolj stališče njenega vodstva kot sestava njenega članstva. In ravno tu kaže kongres tako kot doslej le malo upanja, da bi bila DKP nova partija tudi po svoji politiki, in ne samo formalno

Po izjavah ministra za industrijo

Fiatova tovarna tudi v Avstraliji?

CANBERRA, 18. — V svojem govoru v poslanski zbornici je avstralski minister za industrijo in trgovino izjavil, da bo vlada podprla načrte Fiata, da bi v Avstraliji proizvajal avtomobile. Minister John Mc Wen je potrdil, da se je pred tedni razgovarjal o tej zadevi s predstavniki turinske tovarne.

«ZADEVA MARKOVIČ»

Marcantonija soočili s tremi Jugoslovani

VERSAILLES, 18. — Francoisa Marcantonija, edinega uradnega obtoženca sodelovanja pri umoru Stevana Markoviča, so danes soočili v uradu preiskovalnega sodnika Patarda s tremi pričami: pariškim bančnim uradnikom in zetom pokojnikovega prijatelja Uroša Miličevića Miroslavom Stanojevičem, z Uroševo materjo Melino Stanojevičevo in z 31-letnim Markovičevim prijateljem Vukom Blagojevičem, ki je nesel na pošto zadnja Stevanova pisma.

Stanojevič je priznal, da je Uroša seznanil z bivšim jugoslovanskim bančnikom Borislavom Mejarovičem, ki je bil seveda Markovičev prijatelj. Vsi trije naj bi se bavili z razpečevanjem mamil, Uroš pa naj bi tastu rekel, da je kupec «gospod Francois» (Marcantonijevo krstno ime).

Vuk Blagojevič je potrdil, da je dva dni pred Markovičevim izginotjem (20. septembra lani) prisostvoval razgovoru med Markovičem in Miličevičem v zvezi s plačilom mamil, vendar ni slišal izgovoriti besed ne Francois ne Marcantoni. Stanojevičeva pa ni vedela ničesar o mamillih, pač pa je izjavila, da je bila 19. septembra s sinom Urošem na jugoslovanskem konzulatu v Parizu, kjer so ji svetovali, da bi sin nemudoma odpotoval. Kot je znano živi Uroš Miličevič v Beogradu in noče priti na zaslišavanje v Pariz.

Sirhan s svojim odvetnikom Russelom E. Parsonsom

BIL JE INŠTRUKTOR V HAMBURŠKI VOJAŠKI AKADEMIJI

Major Bundeswehra Kruse se je zatekel v NDR?

Tedniku «Stern» je poslal kritičen članek o nemški vojski, ki je pod vplivom nacistične stranke

BONN, 18. — Zelo čitan nemški tednik «Stern» piše, da je major Kruse, ki je poučeval taktiko v vojaški akademiji v Hamburgu, in ki je 3. aprila izginil brez sledu, telefoniral v uredništvo in najavil namen, da se preseli v Vzhodno Nemčijo, ker ga položaj v Bundeswehru ni zadovoljil.

Kruse naj bi tudi izjavil, da hoče s tem dati .zgled» in je poslal uredništvu tednika članek, v katerem močno kritizira Bundeswehr in še posebno «naraščajoči vpliv nacional-demokratske stranke» (nacistične). S preselitvijo v komunistično Nemčijo bi hotel častnik «narediti kar koli, da bi premostili prepad med obema nemškima državama». V svojem pismu 43-letni major pravi, da ni mogel več vzdržati v zvezni republiki in da se je raje ločil od družine, kar ga je posebno užalostilo, kot bi prenašal stanje.

Kruse naj bi uredništvu telefoniral 27. marca, kmalu po oddaji članka. Pozanimal se je, če bodo članek objavili. 3. aprila bi se moral posloviti od nadrejenih, pri katerih se je izgovoril, da «mora urediti važne osebne zadeve». 5. aprila je zaprosil za odpust iz Bundeswehra in istega dne je tudi žena dobila pismo, v katerem jo je prosil za razumevanje zaradi «začasne ločitve».

Kruse, proti kateremu so zaradi dezertiranja izdali zaporno povelje, je rekel uredniku «Sterna»: «Če bi kratkomalo zapustil Bundeswehr in bi ostal v zvezni republiki, bi po dveh dneh nihče več ne govoril o meni, medtem ko jaz hočem prebuditi vest mojih sonarodnjakov.»

Državno pravdništvo v Karlsruhe je uvedlo proti majorju Hansu Joachimu Kruseju preiskavo, ker sumi jo, da je bil zapleten v vohunsko delovanje v korist tuje države.

Zaradi protesta proti aretacijam

Madridski tožilec zahteva stroge zaporne kazni za duhovnika in delavce

MADRID, 18 — Javni tožilec sodišča za javno varnost je zahteval tri leta zapora za duhovnika Carlosa Jimeneza de Pargo in za delavce Victoria Martineza Condo, Salvadorja Ruiza Solerja, Enriqua Soriana Garcio, Angela Peinada in Angela Caballera Vse obtožujejo, da so v Madridu organizirali manifestacijo, s katero so protestirali proti aretaciji nekaterih članov delavske komisije Duhovnika Jimeneza de Pargo obtožujejo tudi, da je najavil verski obred v korist priporniков. Razsodbo bodo izrekli čez nekaj dni.

Urejeval je begunsko glasilo

V Münchnu atentat na srbskega novinarja

BONN, 18. — Neznanec je sinoči s streli iz samokresa smrtno ranil 50-letnega srbskega novinarja Ratka Obradoviča, ki je v Münchnu urejeval glasilo srbskih beguncev «Iskra». Pred nedavnim je v Münchnu postal žrtev eksplozije peklenskega stroja tudi hrvatski begunec, lastnik restavracije, Mirko Curič, oktobra lani pa so pod streli padli tudi trije hrvatski begunci. Policija ni mogla nikoli odkriti atentatorjev. Zaradi tega prevladuje v krogih političnih beguncev v Münchnu pravcati preplah in so zato tudi ustanovili «Odbor za pogrebe beguncev», ki kupuje grobove na münchenskem pokopališču.

Včeraj je Ratko Obradovič po večerji z ženo in dvema sinovoma odšel z doma na železniško postajo. Pozno zvečer se je vrnil domov z avtom, ki ga je pustil v garaži in se napotil peš proti stanovanju. Nepričakovano pa je neka oseba v starosti 35 let sprožila proti njemu več strelov iz samokresa kal. 7.65 ter se oddaljila z avtom, ki jo je čakal v bližini. Hudo ranjenemu Obradoviču je priskočil na pomoč neki zdravnik in odredil njegov prevoz v bolnišnico, kamor pa so ga pripeljali že mrtvega

PO SKLEPU POROTNIKOV V LOS ANGELESU

V ponedeljek bodo odločali o usodi Sirhana B. Sirhana

Smrt v plinski celici ali dosmrtna ječa?

LOS ANGELES, 18. — Obsodba na smrt ali dosmrtna ječa: to sta edini možnosti, pred katerima se je znašel 25-letni jordanski priseljenec Sirhan Bichara Sirhan, ki je 5. junija lani ubil ameriškega senatorja Roberta Kennedyja. Porotniki, sedem moških in pet žensk, so včeraj izbrali iz štirih možnosti najhujšo razsodbo, to je za zločin prve stopnje, kar pomeni, da so dokazali namernost njegovega dejanja, kar zakon kaznuje ali z dosmrtno ječo ali s smrtjo. Člani žirije torej niso upoštevali teze zagovornikov, ki so hoteli na vsak način dokazati duševno neprištevnost obtoženca. Sli so celo dlje kot je upala obramba, ki je sklicujoč se na umsko zaostalost Sirhana, zahtevala obsodbo za umor druge stopnje, ki predvideva kazen od 15 let do dosmrtne ječe.

Po zakonskem postopku kalifornijske države se bodo porotniki ponovno sestali v ponedeljek in bodo po kratki obravnavi izrekli sklep, če je treba Sirhana obsodili na smrt v plinski celici ali na dosmrtno ječo. Domnevajo, da bodo razsodbo izrekli dan kasneje. Tožilstvo je že dalo razumeti, da ne bo vztrajalo v zahtevi po najhujši kazni in tudi izvedenci pravnih zadev so si enotni v trditvi, da je ta možnost skoraj neverjetna. Vsaj en član žirije, gospodična Ruth Stillmann, je med razpravo, ko so zbirali člane porote, izjavila, da se bo, vsaj ona, s težavo izrekla za obsodbo na smrt. Povedati je treba, da je v tem primeru nujna soglasnost žirije. Stillmannova, v začetku ni bila članica porote, temveč je pripadala «rezervi», prejšnji mesec pa je nadomestila porotnika, ki je zbolel.

Takoj po objavi razsodbe so se Sirhanovi zagovorniki, z namenom, da mu rešijo življenje, ponovno predstavili sodniku z vrsto predlogov in najavili, da so že pred sodno obravnavo dosegli «sporazum» med tožilstvom in obrambo. Sporazumeli naj bi se, da bi Sirhana spoznali za krivega umora prve stopnje, predstavnik kalifornijske države pa naj bi predlagal, da bi zanj določili dosmrtno ječo. Sodnik Herbert V. Walker je brez odlašanja zavrnil sporazum in je pripomnil, da je zadeva izredno važna, zaradi česar mora kazen določiti žirija. Sodnik je tudi zavrnil predlog obrambe, da bi poklicali na pričevanje bivšega jetniškega paznika v jetnišnici S. Quentin, kjer je kalifornijska celica, ki bi moral po nikom obrazložiti, da smrtna kaz ni učinkovito sredstvo za odvra uje kriminalcev z njihove poti.

Strogost sodnika Walkerja splošno znana, kot je znano, da brezpogojno drži zakonov. Pripo njajo, da je on vztrajal po dolj letih obravnav in prizivov, da usm tijo Caryla Chessmana, ki ga n obsodili zaradi umora, pač pa radi ugrabitve in posilstva.

Prejšnje dni je silovit tajfun pustošil nad vzhodnimi predeli Pa stana in sejal razdejanje in smrt

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Se splača prostovoljno socialno zavarovanje?

O prostovoljnem socialnem zavarovanju smo že pisali, predvsem pa smo pisali, kdo in kako se ga lahko poslužuje. Tudi o tem problemu se prišlo v zadnjem času do precejšnjih sprememb, in to v zakonu iz lanske spomladi Niso pa predvidene s tem v zvezi nobene spremembe v sedaj nastajajočem pokojninskem zakonu. Povod da se danes ponovno povrnemo in razširimo ta argument sta vprašanji dveh naših čitateljic:

Prenehala sem delati ze pred desetimi leti, nam piše čitateljica Z. Zerjul, in od takrat dalje plačujem prostovoljne socialne dajatve. Socialni zavod mi je odobril plačevanje prostovoljnih socialnih dajatev v isti višini, kot so znašale obvezne socialne dajatve v dobi zaposlitve. Ker je bila moja takratna plača zelo nizka, plačujem zelo nizke dajatve in zato tud. računam ob dopolnitvi 55. leta na zelo nizko pokojnino. Ali lahko plačujem višje prostovoljne socialne dajatve, da bom lahko prišla do višje pokojnine? Sedaj imam možnost, da lahko nekaj več plačujem čez nekaj let pa mi bo višja pokojnina zelo prav prišla.

Po novem zakonu iz lanske spomladi so bile povišane možnosti plačevanja prostovoljnih socialnih dajatev in sicer tako da so se razredi plačevanja povišali od 13 na 40. Vendar pa si višje razrede placevanja lahko izbere samo tisti, ki je začel s prostovoljnim zavarovanjem po 1. maju 1963. Vendar pa tudi ti, si ne morejo izbrati višjega razreda plačevanja od tistega, kateremu so bili podvrženi v rednem delovnem razmerju. Lahko pa si izberejo vedno nižji razred placevanja. Iz teh razlogov nasa čitateljica ne more plačevati višjih prostovoljnih socialnih dajatev, kot jih je plačevala doslej in se bo pač morala zadovoljiti s pokojnino, ki ji bo na podlagi teh dajatev priznana. Ima pa to možnost, da se ponovno zaposli vsaj za eno leto in nato zaprosi za plačevanje prostovoljnih socialnih dajatev, na podlagi plače, ki je je bila deležna v tem letu.

Drugo vprašanje nam je zastavila čitateljica L. J., ki nas sprašuje:

Delala sem celih dvajset let v neki trgovini kot prodajalka in sedaj sem to delo pustila, da bi se lahko bolj posvetila družini in otrokom. Vem, da bom na podlagi teh dvajset let dela bila deležna pokojnine, toda povedali so mi, da lahko še nadalje plačujem socialne dajatve in bi bila s tem deležna višje pokojnine. Zanima me ali se mi izplača nadaljevati prostovoljnimi socialnimi dajatvami ter kakšni so poviški pokojnin ki bi jih bila s tem plačevanjem deležna.

Čeprav so se z novim pokojninskim zakonom od lanske spomladi prostovoljne socialne dajatve povečale za 15 odst. – odvzet je bil tem dajatvam ves državni prispevek — so za zavarovanca te dajatve danes še vedno ugodne Računati je treba, da se vsaka dajatev obrestuje zavarovancu v prid pokojnine za približno 10 odst. Nadaljevanje prostovoljnega socialnega zavarovanja pa se ne izplača samo iz gornjega matematičnega računa, temveč vsebuje še dve bistveni ugodbo pa deležen invalidske pokojnine in pokojnine za preživele. Za prejem invalidske pokojnine je treba imeti plačanih v zadnjih petih letih vsaj za eno leto socialnih dajatev. Isto velja za pokojnino za preživele. Kdor se odpove plačevanju prostovoljnih socialnih dajatev, bo seveda pa deležen invalidske pokojnine če ima zadostno število let — ne o pa deležen invalidske pokojnine in njegovi svojci pa ne pokojnine za preživele Zato smatramo, da se zavarovancu izplača nadaljevati s plačevanjem prostovoljnih socialnih dajatev, vsaj toliko, da ima v zadnjih petih letih eno leto plačanih dajatev.

Ob razlastitvah v dolinski občini

V zvezi s člankom «Ob razlastitvah v dolinski občini», ki je bil objavljen v našem listu dne 13. t.m. na drugi strani, nam je dr. Berdon poslal 15. t.m. pismo, s katerim zahteva, naj v smislu zakona objavimo naslednji popravek:

«1) Odv. . . . naj bi skupno z odv. Berdonom (ki je zastopal določeno število razlaščencev, ki pa si jih ni pridobil preko odbora) začel voditi celotno delovanje Odbora, ki je doseglo svoj cilj s podpisom konvencije z dne 6. 12. 65.» Res je, da so moji klienti prišli sami po mojo profesionalno pomoč. Ni pa res, da bi jaz z nekim drugim kolegom «vodil celotno delovanje Odbora» To je neresnično in nestvarno, ker dve osebi ne bi nikakor zmogli toliko organizacijskega dela. Nisem se ukvarjal z organizacijo združenja razlaščencev, ki so se konstituirali na ustanovnem občnem zboru dne 8. 6. 1965, pač pa sem se bavil s težkimi pravnimi vprašanji, ki so tvorili podstat za vse pravne akcije v korist vsem razlaščencem. Pri tem svojem študiju nisem nikdar hotel izključiti pomoč drugih juristov, ampak sem jih celo pismeno zaprosil, naj mi pomagajo.

2) Vi trdite, da razlaščenci niso dali pooblastila za transakcijo pravd, ker je bil občni zbor omenjenega združenja po sklenitvi pogodbe s SIOT. To ni res, ker so razlaščenci, moji klienti in ostali klienti, predhodno pooblastili za navedeno pogodbo. Navadno pooblastilo ali mandat je docela drugačen pravni posel od občnega zbora sindikata, stranke itd.

3) Vi trdite: «Končno je naše uredništvo prejelo po pošti še razsodbo Odvetniške zbornice v Trstu» *Odvetniška zbornica odločno in absolutno zanika, da bi Vam, ali komurkoli, poslala kakršnekoli listine.*

4) Vi trdite, da obračun združenja Odbor za pomoč razlaščencem ni točen (čeprav ga niste niti objavili). To ni res, ker mi je znano, da je ta obračun točno dokumentiran do zadnje lire. Vaše trditve so tedaj neresnične, kadar mi pripisujete, da bi jaz prejel za svoje poklicne stroške in pristojbine drugačne vsote.

5) Ni res, da bi jaz bil dolžan dajati Vam ali komurkoli obračun svojega profesionalnega dela. To dolžnost, ki jo vedno izvršujem, imam samo in izključno do svojih klientov, pa naj bodo fizične ali pravne osebe, in do nikogar drugega. Tako določa zakon, dobra vzgoja, omika in poklicna etika. Vsa ostala Vaša izvajanja v mojo škodo so neosnovana.»

Z izrazi odličnega spoštovanja

Bogdan Berdon

* * *

Objavljamo pismo dr. Berdona zlasti zaradi tega, ker želimo, da bi tudi to pripomoglo k splošni razjasnitvi celotne zadeve.

Kdor pozorno prebere naš članek «Ob razlastitvah v dolinski občini», lahko sam ugotovi, da sploh ne vsebuje nekaterih trditev, ki nam jih pismo pripisuje.

Poudarjamo, da od nikogar ne zahtevamo, naj bi dajal «obračun svojega profesionalnega dela», pač pa izražamo splošno zahtevo slovenske javnosti, da se razčistijo stvari, ki se tičejo naše narodne skupnosti.

Izredna zmaga socialistke v konzervativnem okrožju Mid-Ulsterja

21-letna študentka najmlajša poslanka britanske zbornice

Dekle se najbolje počuti v minikrilu in v «blue jeansu»

BELFAST, 18. — Bernardette Devlin, 21-letna študentka, ki pripada zvezi za državljanske pravice Severne Irske je zmagala s 4000 glasovi večine nad kandidatom unionistične stranke na delnih volitvah v Mid-Ulsterju. Devlinova bo po dveh stoletjih, ko so izvolili Williama Pitta, najmlajša poslanka v britanskem parlamentu. Dekle je uspelo v volilnem okrožju, ki je bil že deset let v rokah unionistov kapetana O' Nella.

Štiri tisoč glasov, ki so pripomogli mladi neodvisni kandidatki k zmagi nad njeno nasprotnico Anne Forest, vdovo po bivšem poslancu konservativne stranke Mid-Ulsterja, predstavlja pravzaprav število katoličanov na tem področju.

Morda se bodo vsi začudili, ko bo 21-letna Irka prvič stopila v starodavno poslansko zbornico v Westminstru. Bernardette ima najraje minikrila in hlače vrste «blue-jeans». Brez dvoma je to nova osebnost, ki je potegnila za seboj Angleže. Je to študentka psihologije na univerzi v Belfastu in je aktivistka gibanja za državljanske pravice v Ulsterju, kar pomeni, da se poteguje za popolno upravno enakopravnost katoličanov v Ulsterju. Brez politične organizacije, ki bi jo podpirala, je dekle premagalo v okrožju, ki je bilo v rokah konservativcev, kandidatko konservativne stranke. Ko je zvedela, da je zmagala, je dekle zajokala od veselja in je izjavila, da namerava prinesti v «staro palačo (Westminster) novega zraka». Devlinova, ki bo v britanski poslanski zbornici predstavljala največje volilno okrožje Severne Irske, se navdušuje za socialistične ideje.

Po prestani zaporni kazni

Oženil se je z zaročenko ki ga je čakala 25 let

CALTANISETTA, 18. – Trinajstiridesetletni Giuseppe Spano, ki je bil v preteklosti član «tolpe Cucurucu», se je danes na občini v Riesi oženil s 40-letno Giuseppino Barbieri.

Spano se je s 17. leti, ko je bil že zaročen s tedaj 14-letno Giuseppino, pridružil tolpi mladih zlikovcev, ki je ropala, kradla, ugrabljala ljudi itd. Fanta so aretirali in ga obsodili na 70 let zapora, toda kazen so mu znižali na 30 let. Po 25 letih ječe je pred sednik republike Spana pomilostil

Bivši bandit, ki se je v zaporu naučil poklica, se je stalno dopisoval z zaročenko in ko je prišel na svobodo, jo je zaprosil za roko. Ker je privolila, se je danes z njo oženil.

Pri napadu na bančni furgon

Roparji ubili stražarja drugega pa hudo ranili

DALLAS, 18 – Trije roparji so napadli oklepni poltovornjak, s katerim so prevažali denar in dragocenosti. Roparji so z strelnim orožjem hudo ranili enega od stražarjev, drugega pa so uklenil in ga nato hladnokrvno ubili s petimi streli iz samokresa. Po zločinu so pobrali vreče z denarjem in izginili brez sledu. V furgonu je bilo 60.000 dolarjev, vendar ni znano, s kakšnim plenom so se roparji oddaljili.

V Collinsvillu v ZDA

Pravcati arzenal orožja v stanovanju protikomunista

COLLINSVILLE (Illinois), 18. Zvezni policijski agenti so včer zaplenili v stanovanju 42-letne Richarda Lauchlija v Collinsv več kot 800 brzostrelk in drug orožja. Mož, ki so ga aretirali, v preteklosti pripadal protikom nistični skupini «The Illinois M nutemen».

Po izjavah zveznega prokurat ja, ki je privolil v pregled sta vanja, zvezni agenti se nikoli ta zaplenili toliko orožja. V «arze lu» je bilo 800 do 900 brzostrelk, ročnih bomb, 7 min in minom 25 karabink, lovske puške in tisoče nabojev.

V NEW YORKU

Umor voditelja sindikata čistilcev oken

NEW YORK, 18. — Pred dv so našli z razbito lobanjo na tl bronškega okraja v New Yorku v ditelja sindikata čistilcev oken P tra Shishkowskega. Čistilci ok manhattanskih nebotičnikov so sedem tednov v stavki. Ker obs jajo tudi notranji spori, ni izklj čeno, da je voditelja sindikat ubil kak njegov tekmec.

Pogajanja za rešitev spora, bi se morala začeti danes, so znak žalovanja odložili.

ZASAČIL PRIJATELJA Z ŽEN V NEPRAVEM DNEVU

Zato ga je ubil

Samo pet dni ljubosumen mož

BAKERSFIELD (Kalifornija), — Mož, ki je dovoljeval ženi, se je sestajala z njegovim prij ljem dvakrat v tednu, je sled ga ubil, ker ga je zasačil z ž v nepravem dnevu.

Moža, 49-letnega Kennetha F cha, so včeraj spoznali za kri ga namernega umora. Finch je samokresom ubil Lea Orbalo niga, ki ga je zasačil s svojo letno ženo v neki dvorani bak fieldskega hotela. Med preiskav so ugotovili, da sta se Finch ž žena sporazumela, da se bo s nja lahko sestajala z Zunigo sredah in sobotah pod pogojem bo ostala v preostalih dneh do Zločin se je pripetil v torek.

ANATEMA CIPRSKEGA POP

Minikrilo je... satanska iznajdba

NIKOZIJA, 18. – Ciprski pop sostom Constantinu je poslal pr sedniku zbornice in poslancem zv, naj izglasujejo zakon, ki p poveduje minikrilo na Cipru. satanska iznajdba – pravi pop svojem pozivu – vodi kristjane korupciji duše in k večnemu ogn Pop poziva vlado naj sprejme, o den bo prepozno, ustrezne ukre

PRAGA, 18. — Češkoslovaška levizija je sinoči javila, da so znanci oskrunili židovsko pokop lišče v Jihlavi v srednji Češki. znanci so odprli 28 grobov in vzročili več kot poldrugi milij lir škode.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

PRED GOSTIŠČEM «LA MARINELLA» V BARKOVLJAH

Študent žrtev brutalnega napada treh objestnežev

Napadeni se bo zaradi ran moral zdraviti v bolnišnici 15 dni, glavnega napadalca pa so prijeli in je na razpolago sodnim oblastem

Kot v kavbojskem filmu je prejšnjo noč, malo pred polnočjo, izbruhnil pred gostiščem «La Marinella» v Barkovljah pretep, v katerem je nedolžna žrtev treh prenapetežev moral drago plačati zaradi malenkosti — drznil se je pustiti vhodna vrata odprta, kljub opozorilom trojice...

Bilo je nekaj po enajstih. Vseučiliški študent Paolo Kozmann iz Ul. Sergio Laghi 5 se je bil tistega večera namenil z zaročenko, 21-letno kolegico Tiziano Benussi iz Ul. Romagna 176, na ples v znano gostišče na barkovljanskem nabrežju. Vstopila sta skozi steklena vhodna vrata in se usmerila k dvorani, kjer je bilo slišati glasbo in podrsavanje plesočih parov. Tedaj sta za hrbtom zaslišala kako je nekdo izustil nekai neponovljivih opolzkih psovk. Kozmann se je obrnil in zagledal trojico mladeničev, ki je naslonjena na točilno mizo igrala «moro». Eden iz trojice ga je osorno pogledal, zaklel in mu zabrusil, naj za seboj zapira vrata, ko vstopa v restavracijo. Kozmannu verjetno ni bilo do prepira. Brez besed je srdito stopil k vratom in jih zaprl, nato pa se vrnil k zaročenki, ki ga je čakala pri vhodu na plesišče. Tedaj se je fant spomnil, da je bil pozabil v avtu cigarete. Poprosil je dekle, naj ga še za trenutek počaka in šel na dvorišče k avtu, vzel cigarete in se vrnil. V mislih mu je še vedno rojil dogodek, kateremu je bil priča in... spet je pozabil zapreti vrata. Jeznoritim prenapetežem — policija je pozneje ugotovila, da gre za Savončana Sergia Bernardija, ki je zaposlen v tržaškem arzenalu in živi v Ul. R. Manna 9, nekega «Luciana» s Katinare in nekega plavolasca — je bilo to dovolj. Bernardini je prišel do zaključka, da jih student izziva. Prekinil je igro, stopil predenj in ga povabil na dvorišče. Kozmann mu je sledil, ko pa je prišel do vrat, ga je Bernardini sunil s pestjo v obraz, da je padel vznak in se pri tem globoko urezal v laket leve roke. Tudi Bernardini je zaradi udarca, ki mu ga je študent v obrambi vrnil padel in pri tem razbil steklena vrata. Tedaj so mu na pomoč pritekli pajdaši. Plavolasec, ki mu po opisu ranjenega študenta ni bilo več kot devetnajst let, je Kocmanna brcnil s čevljem v obraz in ga pri tem ranil v oko. Tedaj so odnehali, tudi zaradi prihoda lastnika lokala, Borisa Žerjala iz Miramarskega drevoreda 23.

Ranjenega študenta je zaročenka nemudoma prepeljala v bolnišnico, kjer ga je dežurni zdravnik zaradi rane v laket in poškodovanega očesa odpravil na I. zdravniški oddelek. kjer se bo moral zdraviti najmanj petnajst dni, če ne bodo nastopile še kake komplikacije.

Benussijeva je v uradu komisariata javne varnosti pri splošni bolnišnici povedala agentom, kako so se stvari razvijale in se nato z policijskim avtom vrnila v restavracijo «La Marinella», kjer pa pretepačev več ni bilo. K sreči je lastnik lokala zahteval od Bernardinija poravnavo škode in tako prišel do njegovega imena. Policijski častnik Dal Prà je tedaj radijsko obvestil postajo za prvo pomoč na Trgu Vittorio Veneto in komisariat splošne bolnišnice, naj pripreje Bernardinija, če se bo zatekel k njim. Ranjen je bil v brado in je uotreboval pomoči. Res se je kmalu nato Bernardini javil v glavni bolnišnici, kjer je bolničarjem in dežurnemu častniku izjavil, da si je rano povzročil pri padcu.

Kasneje, v uradih letečega oddelka na kvesturi je svojo verzijo spremenil in skušal dolžiti študenta Kozmanna, da ga je on prvi napadel, česar agenti niso verjeli in ga zato priprli da bo na razpolago sodnim oblastem.

Sprejemi na deželi

Predsednik deželnega odbora Berzanti je včeraj sprejel na vljudnostnem obisku danskega veleposlanika v Rimu Hansa Tabora, ki ga je spremljal trgovinski svetnik F. Drylund. Zatem pa je sprejel velepo slanika predsednik deželnega sveta Ribezzi ter se z njim prisrčno pogovarjal. Predsednik Ribezzi je sprejel tudi novega poveljnika orožnikov v Trstu majorja Trosija ki je nadomestil podpolkovnika Fa valija, premeščenega drugam.

Posredovanje v prid pristaniškim delavcem

Po zaostritvi položaja v tržaškem pristanišču, ker niso pristojni ministrski organi odobrili sklepa av tonomne pristaniščne ustanove v Trstu o uveljavljenju novih mezdnih razpredelnic po poenotenju prejemkov in ukinitvi mezdnih pod ročij, je včeraj deželni odbornik za delo Nereo Stopper posredoval pri ministrstvu za trgovinsko mornarico, pri zakladnem ministrstvu in pri ministrstvu za delo. Prav tako je posredoval pri ministru Lu pisu odbornik za trgovino in indu strijo Dulci. Pričakujejo se še nadaljnja posredovanja na politični ravni, ki naj bi pripomogla k rešitvi spora, kar bi pomirilo delavce in omogočilo redno delo v pristanišču.

NEZADOVOLJSTVO PERUJA

Združene države niso izpolnile pričakovanj

V Latinski Ameriki so nekatere dežele, katerih voditelji so pripravljeni igrati vlogo hlapcev ZDA, v drugih pa ne. Predsednik Peruja Velasco Alvaro sodi med one, ki menijo, da suverena dežela ne more nikomur hlapčevati. Zdaj je ponovno zahteval od drugih latinsko-ameriških držav, da ga podprejo ter izrazijo solidarnost v sporu, do katerega je prišlo med perujsko vlado in ZDA v zvezi z nacionalizacijo perujske podružnice petrolejskega koncerna «Standard Oil».

«Če bodo danes poteptali neodvisnost Peruja, potem se to lahko zgodi že jutri komurkoli, nobeden ne bo več varen,» je izjavil predsednik Alvarado v svojem govoru na začetku zasedanja gospodarske komisije OZN za Latinsko Ameriko v Limi.

General Velasco Alvarado, ki ga sicer prištevajo med umirjene in razumne osebnosti, je zbrane delegacije latinskoameriških vlad opozoril, da je prav zdaj v Peruju ogroženo prizadevanje vseh latinskoameriških držav, da bi se gospodarsko osamosvojile in stopile po poti neodvisnega razvoja.

Prav zato — je dejal Alvarado — sta podpora Peruju in solidarnost z njim stvar vseh latinskoameriških držav. Poudaril je, da bo Peru nadaljeval boj, prepričan, da sta razum in pravica na njegovi strani. Izrazil je obenem tudi mnenje, da mora te pozive in opozorila izreči prav v času, ko se je predsednik Nixon na sedežu organizacije ameriških držav v Washingtonu prvič neposredno obrnil na države Latinske Amerike, ni pa omenil odkritega spopada med Washingtonom in Limo. V Washingtonu pa so medtem objavili, da bodo pogajanja med predstavniki obeh držav glede odškodnine nacionaliziranega imetja podružnice «Standard Oil» nadaljevali čez deset dni.

Še posebej je pri tem važno dejstvo, da je šef perujskega režima svoje dramatične pozive in opozorila izrekel pred eno od ustanov OZN, kar je opazovalce privedlo do zaključka, da nedavnega sklepa Washingtona o odložitvi gospodarskih in finančnih sankcij proti Peruju uradno v Limi niso sprejeli kot «velikodušno potezo».

Zasedanju v Limi pripisujejo velik pomen, ker so pričakovali, da bodo na njem začrtane glavne smernice razvoja Latinske Amerike za prihodnje desetletje. Na temelju zelo obsežne dokumentacije o trenutnih gospodarskih in socialnih problemih tega območja bodo določili tudi najnujnejše naloge.

V poročilih je med drugim tudi podatek, iz katerega je razvidno, da se je bruto proizvod Latinske Amerike lani povečal za 5,4 odstotka in da so se obenem z izvozom povečale tudi nekatere druge gospodarske dejavnosti. Zadevno gradivo pa opozarja tudi na vnetljive gospodarske in socialne probleme, kakor sta brezposelnost in zdravstvo, zlasti pa še na izredno neugoden položaj latinskoameriških držav na svetovnem tržišču.

Predsednik Nixon, ki je govoril na sedežu Organizacije ameriških držav v Washingtonu, pa je poudaril skupne tradicije in interese ZDA ter držav Latinske Amerike. Obljubil je, da bo začel izvajati novo politiko do teh držav, in priznal, da je Zveza za napredek, na kateri je skoraj deset let temeljila politika ZDA do svojih južnih sosedov, razočarala upanja, ki so jih polagali vanjo. Povedal je, da imajo državljani ZDA petnajstkrat večji dohodek od državljanov dežel Latinske Amerike in opozoril poslušalce, da nc razpolaga z nobenim čudežnim sredstvom za reševanje nakopičenih težav. Pač pa bi — kot se je izrazil — morali imeti ljudje «na tej polobli odprte oči, ušesa in srce v medsebojnih odnosih»

Brazilski tisk si postavlja vprašanje, v čem je pravzaprav nova smer washingtonske politike v odnosu do Latinske Amerike. Na to vprašanje tudi besede predsednika Nixona niso dale odgovora.

Nixon «ni pokazal» in «ni opisal temeljev, na katerih bo slonela njegova politika na zahodni poli» — je zapisal brazilski konservativni dnevnik «O globo». Vlada: naklonjeni «Diario de noticias» pa, da Zveza za napredek «ni vredna počenega groša». Po mnenju istega časopisa je javnost Nixonovo kritiko «Zveze za napredek» sprejela bolj kot kritiko prejšnje politike ZDA kot pa nekakšno odkritje za Latinsko Ameriko

«O estado do Sao Paulo» meni, da bi dokončno utegnili opustiti Zvezo za napredek, katere program razvoja je terjal predvsem napore in prizadevanja Latinske Amerike same.

«Correo da manja» pa piše, da je Nixon v svojem govoru na sedežu Organizacije ameriških držav pokazal predvsem iskrenost, toda v uvodniku poudarja, da so kritike na račun Zveze za napredek podobne sedanji Nixonovi kritiki, že zdavnaj izrekli vsi napredni ljudje Latinske Amerike. Njen razvoj je treba dojeti v vsej njegovi stvarnosti, pravi nadalje ta brazilski časopis, ter pristavlja, da bodo tudi vse nove parole, prav tako kot prejšnje, kaj kmalu padle v vodo spričo nujnosti gospodarskih in socialnih reform, ki so neogiben pogoj nadaljnjega razvoja dežel v tem predelu sveta. «Nujno potrebna sta resnična demokracija in spoštovanje človekove svobode,» zaključuje svoja izvajanja omenjeni časopis.

Slika s prireditve «Veseli tobogan», ki je bila v sredo v Kulturnem domu in na kateri je nastopilo skupno okoli 200 otrok s Tržaškega, iz Goriške in iz Beneške Slovenije.

OBIŠČIMO ŠTAJERSKO IN KOROŠKO OB NJUNEM PRAZNIKU

Narodnoosvobodilna borba na slovenskem Štajerskem

Velika žrtev Pohorskega bataljona - Druga polovica 1943. je bila prelomno obdobje NOB na Štajerskem - Prihod XIV. divizije na Štajersko

II.

Osvobodilno gibanje na Štajerskem se je moralo boriti proti velikemu in do podrobnosti organiziranemu izgrajenemu okupatorjevemu aparatu. Velike izgube so povzročili gestapovski agenti in izdajalci. Partijske organizacije in organizacije OF so bile zdesetkane. Večina voditeljev vstaje je padlo že v prvih mesecih upora. Vsaki partizanski akciji so sledile obsežne aretacije.

Konec 1941. leta je centralni komite KPS imenoval nov začasni pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo. Na Dolenjskem je bil ustanovljen II. Štajerski bataljon, ki naj bi prodrl na Štajersko. 25. decembra 1941 se je skušal prebiti preko Save, a mu ni uspelo. Enote Štajerskega bataljona (odslej I. Štajerski bataljon) so tudi v hudi zimi 1941/42 izvajale akcije (del revirske čete je v noči na 26. december napadel Hrastnik) in politično delovale na svojih terenih.

Spomladi 1942. leta je prišlo kljub vsem težavam do novega poleta osvobodilnega gibanja na Štajerskem. Konec marca 1942 je štab I. Štajerskega bataljona izdal povelje o koncentraciji štajerskih partizanskih enot. V noči na 28. april 1942 je bataljon izvedel napad na Trbovlje. Po tem napadu je bila izvedena reorganizacija I. Štajerskega bataljona, ki je do julija 1942 narastel na 5 čet, dve četi pa sta delovali samostojno. To sta bili Ruška četa in Slovenskogoriška četa, ki pa so jo Nemci 8. avgusta 1942 uničili. Čete I. Štajerskega bataljona so izvajale akcije posamično ali pa so se združevale za večje akcije in se do prihoda II. grupe odredov konec avgusta 1942 uspešno spopadale z Nemci ter izvedle več uspešnih akcij. Naj omenimo le dve: 18. maja sta 2. in 3. četa napadli nemško postojanko v Ljubnem in jo razbili. V noči na 3. julij 1942 pa sta 1. in 3. četa z napadom na rudnik in obratno stražo v Hudi jami opravili najpomembnejšo akcijo v tem obdobju in zaplenili veliko orožje. Konec avgusta 1942 se je preko Gorenjske in Koroške na Štajersko prebila druga grupa odredov, ki je krenila na svoj pohod 20. junija 1942 s 4 bataljoni, ki so šteli 551 borcev. Po več kot dvomesečnih bojih v času pohoda se je na Štajersko prebilo okoli 120 borcev. V začetku septembra 1942 je štab II. grupe odredov izvedel reorganizacijo štajerskih partizanov. Ustanovljeni so bili 4 bataljoni: Savinjski, Moravski, Pohorski in Kozjanski.

Pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo je do spomladi 1942 vzpostavil ali na novo uredil okrožja na Štajerskem. Vzpon osvobodilnega gibanja pa so do jeseni 1942 ponovno zavrli vdori v organizacije osvobodilnega gibanja. Po vsej Štajerski so bile množične aretacije. Okupator je z vso silo pritisnil tudi na partizanske enote. Nemške ofenzivne akcije so si sledile druga drugi. Enote II. grupe odredov so vkljub veliki nemški premoči izvajale akcije. Najuspešnejši bataljon II. grupe odredov je bil Pohorski bataljon. V ta bataljon so se združile naslednje enote: Kranjčev bataljon II. grupe odredov, Šaleška četa, Savinska in Ruška četa. Aktivnost Pohorskega bataljona je bila za okupatorja na Štajerskem v drugi polovici 1942. leta osnovni problem.

8. januarja 1943 je Pohorski bataljon do zadnjega borca padel v boju z neprimerno močnejšimi nemškimi silami. Padec Pohorskega bataljona je bila najtežja izguba za narodnoosvobodilno gibanje na Štajerskem. Padec tega bataljona in udarci, ki jih je prizadel okupator osvobodilnemu gibanju na terenu so povzročili, da je NOB v vzhodnih predelih Štajerske pričela zaostajati in je bilo težišče partizanske aktivnosti v letu 1943 v zahodnih predelih. 18. februarja je Nemcem uspelo uničiti tudi 2. četo Kozjanskega bataljona.

1942. leto je zahtevalo veliko žrtev. To je bila doba najhujšega nacističnega nasilja. Med drugim je do začetka 1943. leta padlo 17 narodnih herojev od 50, ki so se v teku NOB borili v severnovzhodni Sloveniji. Vendar je bila to tudi doba, ko so se okupatorjeve pozicije v okupirani Slovenski Štajerski maja e in ko je uporniško razpoloženje naraščalo.

Po izgubah, ki jih je osvobodilno gibanje utrpelo v letu 1942 in v začetku 1943. leta so se razmere vztrajno izboljševale. Narodnoosvobodilno gibanje je naraščalo. Že konec 1942. leta je bila ustanovljena Štajerska operativna cona. Pokrajinski komite KPS za severno Slovenijo je vodil delo devetih okrožij. V prvih mesecih 1943 so bile partizanske enote aktivne predvsem na obmejnem ozemlju med Štajersko in Gorenjsko (Kamniški, Zasavski in Savinjski bataljon). Tudi na Pohorju je bil v začetku maja 1943 ustanovljen nov Pohorski bataljon. V okviru enot 4. operativne cone je bil tudi Koroški bataljon, ki je bil formiran v začetku aprila 1943. Tudi partizanska enota na Kozjanskem se je okrepila. V zahodnih predelih, kjer je bilo narodnoosvobodilno gibanje najmočnejše pa je bila 6. avgusta 1943 ustanovljena Šlandrova brigada. V zvezi s pripravami na kapitulacijo Italije je glavni štab NOV in POS Slovenije koncentriral partizanske enote na Dolenskem in Notranjskem. Na

Dolenjsko so krenile tudi enote 4. operativne cone (Šlandrova brigada ter glavnine Pohorskega in Koroškega bataljona in še del partizanov Kozjanske enote). Na območju cone so ostale le manjše enote, ki pa so se okrepile z novimi borci in na novo sta se formirala Pohorski in Koroški bataljon. Konec septembra pa se je preko Save vrnil del borcev Šlandrove brigade, ki je večino moštva pustila na Dolenjskem. Iz teh borcev in iz Zasavskega bataljona je bila 30. septembra znova ustanovljena Šlandrova brigada.

Ta brigada je med drugim 30. oktobra napadla in zavzela nemško postojanko v Šmartnem ob Dreti, 29. novembra pa je uničila postojanko v Novi Štifti. Pohorski in Koroški bataljon sta med drugim konec oktobra izvedla obsežen napad na progo Velenje — Dravograd — Maribor. 4. novembra 1943 je bil ustanovljen Pohorski odred, ki je 8. novembra napadel nemško postojanko v Zrečah. 6. decembra 1943 so začeli Nemci na Pohorju z dotlej največjo ofenzivo na Štajerskem, da bi uničili Pohorski odred, a niso dosegli nobenega uspeha. 8. januarja 1944 je bila na Pohorju ustanovljena Židanškova brigada.

Druga polovica leta 1943 predstavlja v zgodovini NOB na Štajerskem prelomno obdobje. V tem času je osvobodilno gibanje pričelo prehajati v čedalje bolj množičen odpor proti okupatorju. Ta proces je pospešil pohod XIV. divizije na Štajersko, ki je pospešila vojaški razmah NOB v severovzhodni Sloveniji in množično mobilizacijo novih borcev.

6. februarja 1944 je XIV. divizija prešla Sotlo in vdrla na Štajersko, ki so jo Nemci smatrali za svoje ozemlje. Nemci so pričeli izvajati proti njej veliko ofenzivo, ki je trajala do 26. februarja 1944. leta. V neprestanih bojih in z nadčloveškimi napori je divizija v globokem snegu in hudem mrazu z juriši prebijala nemške zasede in obroče in nadaljevala svoj pohod. Ko so Nemci 26. februarja zaključili svojo ofenzivo so menili in razglasili, da XIV. divizije ni več. Izgube XIV. divizije v času njenega legendarnega pohoda so bile res velike, a divizija ni bila uničena in je ostala na Štajerskem in to je bilo izredno velikega političnega in vojaškega pomena za nadaljnji razvoj NOB v severo-vzhodni Sloveniji. Njen junaški pohod je razgibal celo severo-vzhodno Slovenijo in močno dvignil zavest okupiranega ljudstva. 22. in 23. marca 1944 je štab divizije izvedel reorganizacijo svojih razredčenih enot. Divizija se je naglo krepila. Že marca meseca je pričela izvajati akcije in napadati sovražnika. Čedalje večje akcije pa so izvajale tudi druge enote 4. operativne cone. Čedalje pogostejše in čedalje večje akcije enot 4. operativne cone so močno odmevale med ljudstvom in pospešile širjenje osvobodilnega gibanja. Čas od konca aprila do decembra 1944 lahko označimo za obdobje najvišjega vzpona osvobodilnega gibanja na Štajerskem. To je bil čas velike ofenzive enot 4. operativne cone. Kljub občasnim ofenzivnim sunkom so bili Nemci ta čas v popolni politični in vojaški defenzivi. Enote 4. operativne cone so številčno naraščale, nastajale pa so tudi nove. Od aprila do julija 1944 so enote 4. operativne cone mobilizirale 6.603 novih borcev. Od januarja do konca julija 1944 so poslale na Dolenjsko v sedmi korpus nad 4 tisoč ljudi. Po juliju se je mobilizacija še bolj razmahnila. V jeseni 1944

(Konec na 6. strani)

DANES OTVORITEV ZAGREBŠKEGA SPOMLADANSKEGA VELESEJMA

Poleg velike splošne razstave več specializiranih prireditev

Na 155.000 kv.m razstavnega prostora 972 jugoslovanskih in 588 tujih razstavljalcev prikazuje 120.000 vrst blaga in izdelkov

ZAGREB, 18. — Zagrebški pomladanski velesejem, ki ga bodo odprli jutri, je bil vrsto let v glavnem prikaz jugoslovanske gospodarske zmogljivosti Od jesenske, glavne velesejemske prireditve se je namreč razlikoval po tem, da je skušal tujim in domačim interesentom prikazati, kaj zmore jugoslovanska industrija. V zadnjih letih pa je tudi spomladanska zagrebška velesejemska prireditev začela dobivati mnogo širši obseg in se je vedno bolj udeležujejo tudi tuji razstavljavci, tako da morejo letos zabeležiti navzočnost že 25 tujih držav. Samo ob sebi se pa razume, da je glavni delež letošnje prireditve delež jugoslovanske industrije. To je tudi razumljivo, kajti razvoj jugoslovanske industrije, predvsem razvoj tistega dela jugoslovanske industrije, ki izdeluje že dokončne izdelke za širšo potrošnjo, išče stikov z interesenti, domačimi in tujimi.

Z nekaterimi podatki bomo skušali prikazati letošnjo spomladansko velesejemsko prireditev: na 155.000 kv.m razstavnega prostora je 972 jugoslovanskih in 538 tujih razstavljavcev razpostavilo 120.000 eksponatov z najrazličnejših področij ustvarjalnosti. To dokazuje, da je v primerjavi s prejšnjimi leti zagrebški spomladanski velesejem napravil še korak naprej, kar potrjuje njegovo življenjskost, hkrati pa tudi potrebe jugoslovanske gospodarske ekspanzije.

Pomembnost zagrebškega spomladanskega velesejma potrjujejo tudi tako imenovane specializirane prireditve, prireditve, ki se nanašajo na razne panoge, kot npr. na prehrambeno industrijo, na turizem, na lesno industrijo, na proizvodnjo široke potrošnje itd. Teh specializiranih prireditev se udeležujejo podjetja iz 20 dežel, ki so na 80 000 kv.m površine razpostavila okoli 90.000 eksponatov.

Na teh prireditvah se predstavlja zainteresiranemu občinstvu kakovostno najboljša izbira blaga, kar pa je seveda pogojeno z zanimanjem tujih kupcev in domače potrošnje.

Jugoslovansko gospodarstvo je v bistvu bolj zainteresirano za pomladanski kot pa za jesenski velesejem. V tem najdemo tudi odgovor na vprašanje, zakaj se letošnje pomladanske prireditve udeležuje toliko domačih proizvajalcev, trgovinskih organizacij, turističnih in drugih ustanov.

Omenili smo specializirane prireditve. Med temi je po svoji vsebini in celovitosti zelo pomemben drugi mednarodni sejem prometa in zvez, sejem, ki je zavzel kar 50.000 kv.m površine in prikazuje vse oblike prometnih zvez in prometnih sredstev, kar si jih moremo zamisliti. Na tej prireditvi sodelujejo razstavljavci iz 17 držav Evrope, Azije in Severne Amerike. V tem okviru je vredno poudariti, da je n.pr. Zanodna Nemčija nastopila «kolektivno», to se pravi, da so se ustrezna zahodnonemška podjetja za to prireditev združila, da bi prikazala, kaj more Zahodna Nemčija

Mednarodna razstava transporta v industriji bo prav tako zelo privlačna, saj se je udeležujejo producenti iz osmih evropskih držav. To bo doslej največja tovrstna prireditev na zagrebskem velesejmu.

Med specializirane razstave spada tudi mednarodna razstava merilne in regulacijske tehnike ter avtomatizacije. Zelo pomembna bo tudi posebna prireditev, ki nosi naslov 5. mednarodna razstava medicine in tehnike. Na tej razstavi so najrazličnejši izdelki iz 14 evropskih držav ter izdelki iz Japonske, Kanade in ZDA. Za to razstavo, ki je pritegnila že v preteklih letih pozornost zainteresiranih krogov, smemo reči, da je ena vodilnih ali celo najboljša tovrstna specializirana razstava v Evropi, morda celo na svetu. Pri tem pa je vredno dodati, da je na njej zelo pomemben tudi jugoslovanski delež, kajti jugoslovanski strokovni inštitut so doslej pokazali velike uspehe posebno še v laboratorijski tehniki, v opremi in tudi v farmacevtiki.

Seveda so specializirane razstave pomembne tudi po tem, da služijo za stike med izvedenci in strokovnjaki V okviru teh razstav vodstvo zagrebškega spomladanskega velesejma namreč organizira sestanke, seminarje in simpozije, tako da postajajo te razstave hkrati tudi strokovno informativni centri mednarodnega značaja.

Skratka, zagrebški spomladanski velesejem ne služi več le temu, da bi jugoslovanska proizvodna sposobnost prikazala domačim in tujim poslovnim krogom, kaj zmore, pač pa postaja hkrati tudi stičišče tujih proizvajalnih sil, ki se pokažejo še posebej v specializiranih prireditvah. Z druge strani pa je zagrebški spomladanski velesejem zelo nazoren prikaz večjih ali manjših uspehov tistega dela jugoslovanske proizvodnje, ki teži za tem, da se ne predstavi le domačemu jugoslovanskemu trgu, pač pa tudi tujim. V začetku navedene številke posredno dokazujejo, da je zanimanje za to prireditev veliko.

Zgodovinska obletnica

Takšen naj bi bil Matija Gubec po sliki, ki jo je August Šenoa l. 1874 objavil v «Vjencu», s pripombo, da je bila najdena «v nekem zagorskem samostanu».

Leta 1973 bo poteklo 400 let od kmečkega upora, ki ga je vodil Matija Gubec. Upor in njegov pomen za hrvaški in slovenski narod je znanost že v veliki meri osvetlila, takisto tudi umetnost, da ne omenjamo ljudskih izročil o velikem «puntu uboge gmajne», ki je globoko zakoreninjen v obeh narodih.

Kmečki upori so bili stalno prisotni tudi v nadaljnjih revolucionarnih dogajanjih jugoslovanskih narodov, in sicer kot simboli borbe ter odpora. Ime Matije Gubca, legendarnega voditelja «velikega kmečkega punta», je nosila četa mednarodne brigade v španski državljanski vojni, čete, bataljoni in brigade narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije, mladinske delovne brigade v povojni izgradnji.

Tudi v književnosti sta tako sam upor kot njegov voditelj, Matija Gubec, našla ustrezno mesto. O legendarnem «kmečkem kralju» je bilo napisanih več povesti in romanov, o njegovi osebnosti, delu in zgodovinskem pomenu pripoveduje obilje umetnih in še zlasti ljudskih pesmi. Podoba trpinčenega «kmečkega kralja» z razbeljeno železno krono na glavi je globoko vtisnjena v spomin hrvaškega in slovenskega ljudstva, saj je v njej simbolizirana usoda trpečega delovnega človeka naspleh. Usoda stoletja izmozgavanih in ponižavanih garačev, ki so se nato skušali upreti svojim tlačiteljem, a so spričo zgodovinske pogojenosti morali kloniti v neenakih bojih, dokler končno vendarle ni napočil dan, ko so njihovi daljni potomci v novih razmerah lahko uresničili njihov davni sen, da bi se namreč otresli tlačanstva in postali resnično enakopravni in svobodni ljudje.

Upoštevajoč vse to je občinska skupščina Donje Stubice pred kratkim sprejela sklep o ustanovitvi odbora za proslavo 400-letnice tega kmečkega upora, ki bo do leta 1973 moral pripraviti vse potrebno, za kar najbolj dostojno proslavo te zgodovinske obletnice. Pokroviteljstvo nad proslavo je sprejel predsednik Tito.

ZADEVA, KI JE NI MOČ REŠITI

Ameriško «podzemlje» vlaga denar v Švici

Ameriška vlada pritiska na švicarsko, naj spremeni svojo bančno politiko

ŽENEVA, 18. — Dva ženevska visoka funkcionarja sta v teh dneh v Washingtonu, da bi stopila v stik z odgovornimi krogi Nixonove administracije v zvezi z vprašanjem, kako preprečiti, da bi kapitali ameriškega «podzemlja» prihajali v Švico in se nato vračali v ZDA za razne investicije.

To vest je objavil neki ameriški dnevnik. V švicarski prestolnici pa so jo potrdili.

Po podatkih, ki prihajajo iz ZDA, voditelji ameriškega «podzemlja» odnašajo v Švico precej velike vsote dolarjev, ki jih preko svojih predstavnikov vlagajo v švicarske banke. Ameriške oblasti pa s svoje strani zatrjujejo, da iste banke vlagajo svoja sredstva v ZDA in v teh sredstvih je tudi precej denarja, ki prihaja iz virov ameriškega «podzemlja».

Ameriški odgovorni krogi že dolgo pritiskajo na švicarsko vlado, da naj bi kakor koli ukrenila, da bi se ta praksa prenehala. Seveda pa je treba upoštevati tudi dejstvo, da vlada v švicarski zakonodaji glede vlaganja denarja v banke tako imenovana anonimnost. Na račun te «anonimnosti» je Švica postala nekakšno pribežališče mnogih tujih poslovnih ljudi, pogosto tudi malo tenkočutnih ljudi, ki so prišli do velikih bogastev na nepošten način in ki si zagotovijo mir s tem, da vložijo svoja sredstva v švicarske banke, kjer jim ni potrebno dokazati od kod jim sredstva, ki jih hranijo.

To je tako rekoč kot nalašč za voditelje ameriškega «podzemlja», za katere trdijo, da prinašajo na leto v Švico po več milijonov dolarjev. Švicarski časopis «Tribune de Geneve» izraža svojo skeptičnost glede možnosti, da bi se temu dotoku denarja napravilo konec, kajti če bi dejansko hoteli vso to zadevo razkriti in prenehati z dosedanjo prakso, bi morali spremeniti dosedanjo zakonodajo. Sicer je res, da je bil doslej že večkrat govor o tem, vendar se Švica krčevito upira sleherni spremembi na tem področju, saj bi v nasprotnem primeru izgubila tisto dosedanjo privlačnost, ki ji je prinašala velike dobičke.

Imunost ni več tajna

Učenjakom je prvic uspelo odkriti glavno molekulo imunosti, ki predstavlja osnovno obrambo organizma proti boleznim. Sporočilo o odkritju popolne kemične sestave imunoglobulina (bolj znanega pod imenom gama-globulin) je 14. t.m. dal biokemik Rockfellerjevega vseučilišča dr. Gerald Idelmann, in sicer na sestanku v federaciji ameriških znanstvenih društev za eksperimentalno biologijo.

To odkritje bo imelo v bodočnosti daljnosežne posledice za izboljšanje človekovega zdravja; tako bo n.pr. vplivalo na usmerjanje telesnega mehanizma za borbo proti boleznim zaradi opravljanja boljše zaščite, nadalje bo bržkone vplivalo na premagovanje pojava zavračanja srca in drugih tujih organov in končno bo celo morda vplivalo na borbo proti raku. Zakaj neko vztrajno nakazovano, vendar še ne dokazano stališče, ki pa se opira na statistične podatke, meni, da rak pravzaprav predstavlja propadanje mehanizma imunosti v organizmu.

«Verujem, da se zdaj nahajamo bliže zadovoljivi pojasnitvi kemičnih in genetičnih osnov procesa imunosti,» je dejal dr. Idelmann. «To odkritje utegne biti koristno za razumevanje in borbo proti pojavu zavračanja telesnih organov, kot je presajeno srce.»

Poglavitni dejavnik za ohranitev življenja pacienta s presajenim srcem je v uporabi zdravil, ki razvijajo imunost Zavračanje presajenih organov je glavni vzrok smrti vseh, ki tega niso preživeli.

Imunost je proces, v katerem organizem prepozna kot tuje takšne agense, kot so bakterije in virusi, ki povzročajo bolezni, ter jih uničuje ali zavraca. Osnovno v imunološkem reagiranju je ustvarjanje protitelesc ali imunoglobulinov, ki fizično napadajo tuje snovi, da bi jih uničili.

Radio Televizija

SOBOTA, 19. APRILA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.10 Iz starih časov; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 16.30 Cassola, Fausto in Anna; 17.30 Za mlade poslušalce; 18 00 Moj prosti čas; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Otroški pevski zbor; 19.10 Družinski obzornik; 20.00 Sport; 20.50 Resničnost domišljije; 21.35 Vabilo na ples

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 14.00 Med prijatelji glasbe; 14.45 Domači avtorji.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 10 15 Pisan spored; 10.45 Glasba in pesem, 11.15 Vesela glasba; 11.30 Popevke; 11.45 Današnji pevci; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.00 Ritmi; 15.30 Od Soče do Drave; 16.40 Pesem sledi pesmi; 17.00 Izbrali ste; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Poje E. Fitzgerald: 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Popevke; 9.30 Filmske novosti; 10.15 Plošča za poletje; 12.05 Kontrapunkt; 13.15 Radijske kronike; 14.40 Popevke; 15.10 Plošča za poletje; 16.30 Znanstvena oddaja; 18.00 Veliki variete; 19.30 Luna park; 20.15 Pisan spored; 22.20 Glasbeno potovanje: Cagliari

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošča za poletje; 9.40 in 11.35 Telefonski pogovori; 10.40 Glasbeni variete 13.00 Virna Lisi; 14.45 Glasbeni kotiček; 16.35 Glasbeni intervjuji, 17.10 Znanost in tehnika 17.40 Plošča za najmlajše; 19.00 Mita in Chico; 20.00 Roman; 21.10 Jazz; 22.40 Ital. folklora

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Odrska glasba; 12.55 Brahms, Dvorak, Smetana; 13.40 Kitarist A. Diaz; 14.30 «Samson in Dalila»; 16.30 F. J. Haydn; 17.20 Nemščina; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Filmske novosti; 19.15 Koncert; 20.40 Simf. koncert. 22.30 Radijska priredba.

FILODIFUZIJA

8.00 Začetni koncert; 8 45 Haydn in Cimarosa; 9.50 Ital. sodobna glasba; 10.35 Rossini in Beethoven; 11.55 Violončelistka J. Du Prè; 11.30 Fioravanti, Le nozze per puntiglio

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Inf. oddaja; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola; 9.25 «Čez travnike zelene»; 10.15 Pri vas doma; 12.10 «Hrestač» P. I Čajkovskega; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Melodije z Južnih morij: 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Savicki· Matjažek in trobenta; 14.25 V vedrem ritmu; 15.20 Glasbeni intermezzo; 15.40 Filip Novačan: Beseda; 16.00 Vsak dan za vas; 17.35 Planinski oktet; 18.50 S knjižnega trga; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel J. Slaka; 20.30 W. Gerteis: «Vozli inšpektorja Braina»; 21.30 Iz fonoteke radia Koper; 22 15 Oddaja za izseljence; 23.05 S pesmijo v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

10.30, 15.00 Šola; 12.30 Filozofija; 13.00 Komični filmi; 13.30 Dnevnik; 17 00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik in izžrebanje loterije; 17.45 Program za mladino; 19.35 Nabožna oddaja; 19.50 Šport in kronike: 20.30 Dnevnik; 21.00 Zabavna prireditev: Doppia coppia; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

18.30 Nemščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Ingmar Bergman, 22.30 Zaročenca.

JUG. TELEVIZIJA

20.00 Poročila; 9 35 TV v šoli; 16.45 Po domače; 17.15 Mladinska igra; 18.15 Partija revolucije — film; 18.45 Pet minut za boljši jezik; 19.00 50 let partije — prenos zborovanja; 20.30 3—2—1; 20.35 Šlager sezone: 21.55 Rezervirano za smeh; 22 10 Maščevalci — film; 23.00 TV kažipot; 23.25 Šlager sezone — nadalj.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Svojo delovno sposobnost boste potratili v nepotrebnih drobnih opravkih. Možnost za nove čustvene odnose.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Živo delovno razpoloženje v vašem običajnem krogu. Ponuja se vam prijetno prijateljstvo.

DVOJČKA (od 21.5 do 20.6.) Skušajte premostiti trenutne težave. Branite svoj mir in se raje umaknite v ozadje.

RAK (od 21 6. do 21.7.) Če hočete ostati na sedanji ravni, morate pošteno zavihati rokave Zanimivo srečanje.

LEV (od 22.7. do 22.8.) V splošnem bo dan pozitiven, vendar vas ne bo navdušil Temne sence v vaših novih čustvenih odnosih.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) S tujo pomočjo boste zlezli nekoliko više. Preveč razumarstva ne more koristiti dobrim čustvenim odnosom.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne utvarjajte si, ker za nove naloge niste sposobni. Dvomi in sumi niso utemeljeni.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Proučite načrte in šele nato jih sprejmite. Poraja se novo prijateljstvo, morda celo ljubezen.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) V začetku bo šlo nekoliko težavno, nato se boste delu privadili Ne tolmačite napačno tujih misli.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Samo z dobro voljo in požrtvovalnostjo se boste uveljavili. Preveč ste podjetni.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Preden se lotite nove naloge, jo temeljito proučite. Preveč ste kritični do bližnjih oseb

RIBI (od 20 2. do 20.3.) Nakazuje se kriza, pa čeprav kratkotrajna. Nove možnosti za uveljavitev v družini.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 13.5, najnižja 5.6, ob 19. uri 10 stop., zračni tlak 1010,8 rahlo narašča, veter 15 km severovzhodnik, vlaga 32 odst., nebo 9/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 10.5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 19. april EMA
Sonce vzide ob 5.12 in zatone 18.56 — Dolžina dneva 13.44 — na vz'de ob 6.05 in zatone ob
Jutri, NEDELJA, 20. april BOŽIDAR

SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Izjave župana Spaccinija o novih naročilih za ladjedelnico «Sv. Marka»

Svetovalci KPI predlagajo, naj vsi občinski sveti tržaškega ozemlja odstopijo v znak protesta zaradi vladne politike do Trsta

Na včerajšnji seji tržaškega občinskega sveta je župan Spaccini podal izjavo o trenutnem položaju tržaškega gospodarstva v zvezi z nedavnimi naročili za nekatera dela v ladjedelnici «Sv. Marka». Dejal je, da je Fincantieri brzojavno sporočila dve naročili tržaški ladjedelnici, kar je «posledica zavzemanja sindikatov, strank, oblasti in tudi občinskega sveta», ki mu načeluje. Zaradi teh pobud je prišlo — je dejal Spaccini — do neposrednih pogajanj med sindikati in Fincantieri. «Sledil sem poteku pogajanj in na osnovi doseženih uspehov smem reči, da sem zmerno optimist. Upam, da gre za začetek reševanja vprašanj na način, ki naj zadovolji delavstvo, vse nas in mesto.» Obljubil je, da se bo še nadalje zavzemal za naročila, ki naj zagotovijo delavcem delo v Trstu. Glede nedavnih naročil je Spaccini dejal, da bodo dela za gradnjo plavajočega doka trajala od 15 do 20 mesecev, podobno pa tudi oprema četrte jugoslovanske ladje, ki se gradi v Tržiču.

Krajša sporočila je župan prebral v zvezi z incidenti v Battipaglii in odstavitvijo tajnika KPČ Dubčka. Omenil je še obisk reškega župana Haramije in ga ocenil zelo pozitivno. Daljšo izjavo je prebral v zvezi s pripombami deželne urbanistične komisije o tržaškem regulacijskem načrtu, o katerem se je razvila daljša razprava o kateri bomo poročali jutri.

Po županovih izjavah je prosil za besedo vodja komunistične svetovalske skupine Giorgio Rossetti, ki je predlagal spremembo dnevnega reda. Občinski svet bi bil moral razpravljati o vodstvu ACEGATA in imenovanju komisije, ki bo preučila urbanistične nasvete in opombe deželne komisije, Rossetti pa je predlagal, naj bi svet razpravljal o trenutnem stanju tržaškega gospodarstva. Obsodil je ravnanje župana, ker je o tem spregovoril samo v uvodnem sporočilu, o katerem notranji red občinskega sveta ne dovoljuje razprave. Zato je predlagal, naj bi župan izkoristil priliko in odgovoril na vprašanja, ki so jih svoj čas naslovili nanj komunistični in psiupovski svetovalec in ki se tičejo novih naročil ladjedelnici «Sv. Marka».

Rossetti je ugotovil, da je medtem prišlo do splošne stavke in točnih obvez župana pred občinskim svetom. Prav bi bilo — je dejal — da bi svetovalci ocenili dosežene uspehe in se izrekli o tem, če se je odnos vlade do Trsta spremenil.

Župan Spaccini Rossettijevega predloga ni hotel dati na glasovanje, češ, da ne gre za predlog o popravku dnevnega reda temveč za poskus, da se začne razprava o resoluciji o ladjedelnici, ki so jo svetovalci KPI in PSIUP predložili in o kateri se bo razpravljalo nekoč pozneje. Pri tem je prišlo do precej živahne razprave in protestov levičarskih svetovalcev. Rossetti je med kričanjem drugih svetovalcev orisal pobudo svoje skupine in o kateri je govoril na eni izmed nedavnih sej. Gre za predlog KPI, naj bi se občinski svet pridružil splošnemu nezadovoljstvu tržaškega delavstva in v znak protesta proti vladni politiki odstopil. Pobudo o odstopu vseh svetovalcev občinskega sveta so načelno sprejeli tudi nekateri podeželski občinski sveti in predlagali tržaškemu naj bi do tega prišlo hkrati. Na tak način — je mogoče dokazati vladi — da zahteva Trst takojšnje izredne ukrepe.

Na to je župan izjavil, da ne more kar tako odgovoriti na omenjena vprašanja, ker bi navaden usten in nedokumentiran odgovor bil neresen. «Zato» — je dejal — «bom odgovoril kasneje». V razpravo je kratko posegel vodja svetovalske skupine KD Rinaldi, ki je predlagal, naj bi se o tem sploh ne glasovalo, kar je večina tudi sprejela.

Občinski svet bi po tem moral nadaljevati z upravnim delom (obnovitvijo upravnega sveta podjetja ACEGAT). Župan je svetu predložil v odobritev ukrep, na kar bi se morali svetovalci izreči. Priložnost je izkoristil inž. Cuffaro, ki se je v daljši glasovalni izjavi vrnil k vprašanju ladjedelnice ter opozoril skupine leve sredine, predvsem pa socialistične svetovalce, na odgovornost. Izrekel se je za konstruktiven dialog, ki naj nadomesti spopad, toda le «v okviru pravilnega odnosa do opozicije».

V zvezi z obnovitvijo upravnega sveta ACEGAT pa je dejal, da se strinja z zadevno spremembo dnevnega reda in predlogi, ki so bili sproženi.

Občinski svet je nato nadaljeval svoje delo v mirnejšem ozračju in soglasno sprejel poleg ukrepa o imenovanju novih članov upravnega sveta ACEGAT tudi vrsto drugih upravnih sklepov. Obnovljen je bil upravni svet občinske podporne ustanove ECA in imenovana komisija za ocenjevanje uspehov natečajev.

Uvodoma je župan Spaccini izrekel v imenu vsega občinskega sveta svoje iskreno sožalje občinskemu svetovalcu dr. Dolharju ki ga je po nedavni smrti očeta prizadela nova, strašna izguba prvorojenca Igorja. Županove besede so svetovalci poslušali stoje.

NA PRISRČNIH DRUŠTVENIH PRIREDITVAH

V Padričah, na Proseku in v Borštu podelitev Gallusovih odličij pevcem

Zbor «Vasilij Mirk» je priredil sinoči koncert v kinu «Iris», katerega čisti dobiček je namenjen za skorajšnje potovanje zbora in športnikov na Škotsko

Prosvetno društvo «Slovan» v Padričah je prvo med člani SPZ razdelilo svojim pevcem Gallusova odličja, ki so jim bila podeljena na «Večeru slovenske zborovske pesmi» v Kulturnem domu. Domača društvena slovesnost je bila v četrtek zvečer v prostorih Grgičeve gostilne, kjer je zbranim pevcem in drugim vaščanom, potem ko je zbor zapel pesem «Pozdrav», najprej spregovoril predsednik društva Silvester Grgič o pomenu teh odličij za nadaljnjo vzpodbudo našim pevcem in pozdravil prisotne, med katerimi je bil podpredsednik SPZ Miro Kapelj, ki je prav tako pozdravil in čestital vsem odlikovancem in prek njih vsej vasi, ter pri tem posebej poudaril dejstvo, da je med 220 prebivalci vasi kar 45 aktivnih članov pevskega zbora.

Zbor je nato pod vodstvom Svetka Grgiča zapel še štiri pesmi, nato pa sta podpredsednik SPZ in zborovodja Grgič izročila odličja.

Po tem uradnem delu slovesnosti se je razvila prisrčna in topla

Predsednik p. d. «Slovan» iz Padrič, Silvester Grgič pozdravlja udeležence večera in nagrajence

domača družabnost, med katero so pevci zapeli še vrsto pesmi iz svojega repertoarja in se v družbi zadržali pozno v noč. Gotovo bo tudi ta dan ostal vaščanom in pevcem v dolgem in lepem spominu.

Druga taka prireditev je bila sinoči na Proseku v kinu Iris, kjer je pevski zbor «Vasilij Mirk», nagrajenec z Gallusovo zlato plaketo, priredil koncert, združen s podelitvijo Gallusovih odličij posameznim nagrajenim članom zbora. Dvorana je bila tudi za to priložnost, kot vedno na Proseku, polna občinstva, ki je tudi s svojo prisotnostjo hotelo izreči priznanje in zahvalo svojim pevcem za dosežena priznanja in jih podpreti v njihovih pripravah za gostovanje na Škotskem, kamor se bodo skupno s člani športnega društva «Primorje» podali zadnje dni junija. Čisti dobiček koncerta je bil namreč namenjen prav za ta namen, saj bo to potovanje zahtevalo od pevcev in športnikov precejšen finančni napor.

Koncert v dvorani kina Iris je začela v narodno nošo odeta domačinka, simpatična Vanda Husu, ki je najprej v kratkih besedah raztolmačila pravilnik za podeljevanje Gallusovih odličij, iz katerih je bilo razvidno, da je zbor v celoti izpolnil vse pogoje za pridobitev zlate plakete, nato pa je sproti napovedovala spored. Zbor je pod vodstvom dirigenta Ignacija Ote v prvem delu zapel šest pesmi iz svojega repertoarja, nakar je sledilo podeljevanje Gallusovih odličij. Podelitev je izvedel predsednik SPZ dr. Robert Hlavaty skupno s predsednikom zbora Josipom Čukom in zborovodjem Ignacijem Oto, še prej pa je dr. Hlavaty spregovoril nekaj priložnostnih besed, pri čemer je poudaril, da so ta odličja odraz visoke kvalitete zbora in pa dokaz, da matična dežela ne pozablja svojih zaslužnih sinov v zamejstvu, ki s tolikšno ljubeznijo gojijo slovensko pesem. Pozval je vse pevce, naj bo njihov pogled obrnjen v bodočnost in naj bodo še naprej na braniku slovenske pesmi in z njo slovenske besede in narodnosti.

Sledil je drugi del sporeda, v katerem je zbor ob rastočem navdušenju občinstva zapel še 8 pesmi, za dodatek na splošno željo poslušalcev pa še Vrabčevo Zdravico in Ribniško.

Koncertu je sledil družabni večer v društveni gostilni, med katerim so v veseli družbi tudi kakšno zapeli in zbrali 20.500 lir kot prispevek vaščanov za potovanje pevcev in športnikov na Škotsko. Prepričani smo, da bodo vaščani pa tudi ostali tržaški Slovenci v teh dneh prav tako radodarno podprli naše vrle proseško-kontovelske pevce in športnike za to njihovo turnejo, s katero bodo ponesli slovensko pesem, slovensko besedo in ime Proseka in Kontovela ter vseh Slovencev v Italiji na daljno Škotsko.

Tretja prireditev pa je bila sinoči v Borštu. Člani domačega zbora «Slovenec» so se zbrali v dvorani vaške gostilne Petaros, kjer je v imenu Slovenske prosvetne zveze podpredsednik Miro Kapelj podelil zaslužnim pevcem Gallusova odličja. Še pred svečanostjo so borštanski pevci zapeli več narodnih in partizanskih pesmi, nato je najstarejši pevec Miloš Marc, ki poje v domačem zboru šestdeset in več let, pozdravil vse navzoče ter je v svojem kratkem nagovoru orisal zgodovino pevskega zbora ter dejal, da je naša prelepa slovenska pesem kot duševna hrana, da občutimo neodoljivo strast do petja ter končal svoj nagovor z željo, da bi vsi pevci, vsi vaščani z večjim veseljem in ljubeznijo gojili slovensko pesem.

V imenu Slovenske prosvetne zveze je pozdravil in čestital vsem borštanskim pevsem podpredsednik Miro Kapelj, ki je tudi skupaj s pevovodjo Svetom Grgičem izročil Gallusova odličja trinajstim prisotnim pevcem. Po končani kratki a prisrčni prireditvi, ki bi bila lahko boljše obiskana in pripravljena, saj je bil ta vendar praznik ne samo pevcev, temveč vseh vaščanov, so pevci zapeli še nekaj pesmi ter odšli zadovoljni na svoje domove.

V dvorani občinskega sveta bodo danes ob 10.30 v prisotnosti mestnih oblasti izročili medalje reda Vittorio Veneto nadaljnji skupini 90 bivših bojevnikov iz prve svetovne vojne.

ZA IZBOLJŠANJE DELOVNIH IN MEZDNIH RAZMER

Enotna 24-urna stavka vseh državnih uslužbencev

Danes od sedmih zjutraj dalje ne bo vozil noben vlak, niti ne bodo razdeljevali pošte

Kot po vsej državi bo tudi v Trstu stavka državnih uslužbencev, ki jo je enotno napovedala večina sindikatov in med njimi tri največje sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL. Poleg državnih uradov se tiče stavka tudi šol, železnice, pošte ter socialne in bolniške zavarovalne ustanove ENPAS. Državni uslužbenci bodo stavkali predvsem zato, ker jim še niso uredili vprašanja napredovanja v službi in plač, še niso preuredili ustroja ustanove ENPAS in rešili vprašanja odtegljajev v primeru krajših stavk, kajti doslej je bila navada, da so jim odtegnili celodnevno plačo, tudi če so stavkali samo eno uro. Stavki pa nasprotujejo vodilni funkcionarji, včlanjeni v DIRSTAT. Tudi profesorji srednjih šol niso vsi enotni glede proglasitve stavke.

Pri nas je že sedaj gotovo, da bo zapustilo delo vseh 400 uslužbencev državnega monopola ter da ne bo vozil noben vlak, razen če ne bodo poskrbele za delni promet vojaške inženirske čete. Pričakuje se velika udeležba tudi v finančnih in drugih državnih uradih. Seveda bo javnost najbolj občutila stavko železničarjev in poštnih uslužbencev, medtem ko ima manj stika z državnimi uradi. Stavka železničarjev se bo pričela danes ob sedmi uri zjutraj in bo trajala do jutri zjutraj ob isti uri. Razne vlake bo seveda železniško ravnateljstvo nadomestilo z avtobusi, kot dela običajno ob stavkah.

Občni zbor časnikarjev

V ponedeljek bo redni letni občni zbor časnikarjev, vpisanih v Združenje julijskega tiska. Občni zbor bo na Korzu Italija štev. 12 in se bo začel ob 15. uri v prvem sklicanju in ob 15.30 v drugem sklicanju. Dnevni red je naslednji: izvolitev predsednika in tajnika občnega zbora, poročilo o preteklem delovanju, finančno poročilo in odobritev obračuna za leto 1968 in proračuna za leto 1969 ter sporočilo zaupnika INPGI.

Zborovanje KPI

Jutri ob 11. uri bo na Trgu Marconi v Miljah zborovanje KPI, ki ga sklicuje krajevna sekcija. Na zborovanju bo govoril sen. Paolo Sema o sedanjem gospodarskem položaju v Trstu in v Miljah. Predsedoval bo tajnik miljske sekcije Galliano Donadel.

* * *

Jutri ob 17. uri bo na vrtu in v dvorani Kulturnega krožka «Stella» v Podlonjerju manifestacija na čast odporniškega gibanja, ki jo priredi Komunistična partija, da poudari potrebo po protifašistični borbi. Govoril bo Dušan Lovriha, deželni svetovalec in dolinski župan. Na sporedu je tudi nastop glasbenega ansambla.

Najetje posojila za mestno čistočo

Na svoji zadnji seji je tržaški občinski odbor odobril sklep o najemu 136 milijonov lir posojila pri tržaški hranilnici, in sicer za nakup prevoznih sredstev in posebnih naprav za okrepitev službe mestne čistoče. Sklep bodo predložili v odobritev občinskemu svetu. Odbor je tudi odobril sklep za nakup 700 posod iz plastike (nad 3 mil. lir) in nadomestnih delov za avte za čiščenje cest (500 tisoč lir) ter za nakup dveh prevoznih sredstev za mestne redarje.

Danski veleposlanik pri vladnem komisarju

Včeraj ob 10. uri je vladni komisar prefekt Cappellini sprejel danskega veleposlanika Hansa Tabora, ki so ga spremljali F. Dyrlund, trgovinski svetnik, generalni konzul Danske v Trstu Harry Katomeris, in vice konzul Bruno Pacor.

VČERAJ V KULTURNEM DOMU

Zaključen občni zbor Sindikata slovenske šole

Izvolitev novega odbora in poročilo o pogovorih v Rimu

Včeraj se je v mali dvorani Kulturnega doma nadaljeval in zaključil 13. občni zbor Sindikata slovenske šole s precejšnjo udeležbo članstva. Na dnevnem redu je bila edina točka, in sicer izvolitev novega odbora. Predsednik delovnega odbora prof. Jože Umek je pozval člane, naj predložijo kandidatne liste. Predloženi sta bili dve listi, toda naknadno je bila ena umaknjena, ker so nekateri kandidati odklonili kandidaturo, ali pa so bili že vključeni v drugo listo.

V novi glavni odbor so bili izvoljeni prof. Franc Škerlj (tajnik), Demetrij Sancin, Edmund Žetko, Dijana Spacal in Elza Antonac ter učitelji Duša Kosmina, Marcel Petkovšek, Lavko Bitežnik in Minka Pahor. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Adrijana Lavrenčič, Sonja Šajn in Boris Tomažič, v razsodišče pa Branko Pegan, Robert Petaros in Bruno Kralj.

Občni zbor je imenoval za častna člana sindikata učiteljico Justino Bizjakovo za njeno večletno požrtvovalno in nesebično delovanje v sindikatu ter prof. Andreja Budala.

Prof. Franc Škerlj se je zahvalil za izvolitev ter pripomnil, da smatra izvolitev s tako večino glasov kot priznanje vsemu prejšnjemu odboru in se je zahvalil za sodelovanje vsem bivšim odbornikom ter jih zaprosil, da bi še dalje sodelovali z novim odborom. Nato so razpravljali o današnji stavki in sklenili z večino glasov, da se je slovenski šolniki ne bodo udeležili. Zastopniki sindikata, ki so bili te dni v Rimu na prosvetnem ministrstvu, so sporočili, da bo v kratkem razpisan redni natečaj za slovenske učitelje. Tajnik je nato prebral predlog slovenskih srednješolcev glede letošnjega zrelostnega izpita. O tem bodo profesorji razpravljali na posebnem sestanku prihodnjo sredo.

Ob zaključku občnega zbora so člani pooblastili odbor, da dokončno izdela resolucijo ter jo pošlje prosvetnemu ministrstvu, prosvetnim in kulturnim organizacijam, strankam in tisku.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 7. do 13. aprila 1969 zabeležil naslednje primere nalezljivih obolenj: škrlatinka 11, paratifus 1, ošpice 180 (1 izven občine), norice 18, vnetje priušesne slinavke 19, rdečke 36, nalezljivo vnetje jeter 6 (2 izven občine), tetanus 1, akutni sklepni revmatizem 5.

Danes konferenca avstrijskega ministra Kotzine

V prostorih Časnikarskega krožka (Trst, Korzo Italija 12) bo danes ob 11.30 napovedana tiskovna konferenca avstrijskega zveznega ministra za gradnje dr. V. Kotzine o novih prometnih zvezah v avstrijskem zaledju. Konferenco je organiziral novi avstrijski trgovinski delegat v Trstu dr. Strasser, ki se bo tako prvič po prevzemu novih dolžnosti srečal s tržaškimi časnikarji.

Pešca je povozil

Sinoči nekaj pred 21. uro je neki avtomobilist povozil s svojim avtom fiat 600 v Ul. Flavia blizu poslopja št. 83 upokojenca Francesca Penca, starega 71 let iz Ul. Žavlje 87. Priletnega moškega so kmalu nato prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v nevrokirurški oddelek s pridržano prognozo. Zdravniki so namreč Pencu ugotovili obširno rano na temenu, krvavitev iz desnega ušesa ter rane na vseh udih. Ponesrečenec je bil nezavesten. Nesreča se je pripetila, ko je Penco prečkal ulico izven prehoda za pešče. Podrl ga je 24-letni Emilio Prodan iz Ul. del Bosco 5, ki se je peljal z avtom v smeri Milj. Preiskavo so opravili miljski karabinjerji.

Ostale vesti iz tržaške kronike berite na 2. strani.

SEJA VODSTVA FIOM-CGIL

Zahteva po popolni uveljavitvi sklepov CIPE iz oktobra lani

Če dodelijo vsa naročila Arzenalu-Sv. Marku, naj premestijo tja tudi vse delavce Sv. Marka

Včeraj se je sestal vodstveni odbor pokrajinske FIOM-CGIL, kateremu je poročala delegacija, ki se je udeležila pogajanj s Fincantieri, o dokončni ureditvi ladjedelnice Sv. Marka in položaja delavcev, o njihovi vsebini. Zatem je sledilo razpravljanje o tem poročilu.

Vodstveni odbor je odobril stališče delegacije na pogajanjih ter glede možnega izida pogajanj poudaril, da bodo morala upoštevati naslednje zahteve:

Popolno uveljavljenje sklepov CIPE iz oktobra lani, kar pomeni dodelitev obeh naročil (plavajočega doka in opreme jugoslovanske ladje) ladjedelnici Sv. Marka, ki ju lahko izvrši. Če pa noče Fincantieri sprejeti te zahteve, naj se dodelita obe naročili podjetju Arzenal-Sv. Marko, toda v tem primeru morajo vse delavce, pa čeprav postopno, premestiti v družbo in dati vsa jamstva za njihovo popolno zaposlitev.

Vodstveni odbor ne podcenjuje važnosti tega, da se je Fincantieri odrekla premestitvam delavcev v Tržič ter zagotovila, da ne bodo nobenega delavca odpustili. Vendar ne more pristati na cepitev delavstva Sv. Marka s tem, da bi sprejeli v podjetje Arzenal-Sv. Marko samo 400 delavcev. To bi pomenilo, da bi se odrekli možnosti, ki jo je zagotovil CIPE oktobra lani, da bi ne le popravljali in preurejali ladje, marveč gradili tudi specializirana plovila. Če bi se to zgodilo, bi s časom razpršili vse delavce, ki bi ostali v Sv. Marku po dograditvi plavajočega doka, po drugih tržaških podjetjih.

Vodstveni odbor FIOM-CGIL poudarja svojo zahtevo po popolnem uveljavljenju sklepov CIPE iz oktobra 1968 in upa, da bodo zavzele takšno stališče tudi druge sindikalne organizacije v skladu z voljo, ki jo bodo izrekli delavci Sv. Marka na skupščini v ponedeljek.

PO ZAGOTOVILIH ING. SIMONATA

Kmalu začetek gradnje zidanega doka v Trstu

Gradnja bo stala 9 milijard in bo trajala skoraj tri leta

Tehnični ravnatelj milanske družbe Farsura ing. Simonato se mudi te dni v Trstu, kjer so polagoma začeli pripravljati vse potrebno za začetek gradnje zidanega doka v okviru Tržaškega arzenala-Sv. Marka. Ing. Simonato se je srečal s podpredsednikom tukajšnjega konzorcija za gradnjo doka ing. Vignuzzijem in z ravnateljem Tržaškega arzenala ing. Stuparichem. Kakor znano, je milanska družba Farsura zmagala na natečaju za gradnjo zidanega doka, postopek pa se je za več mesecev zavlekel zaradi priziva neke druge izključene družbe. Sedaj se bo moral o tem vprašanju dokončno izreči občni zbor konzorcija, ki bo v Trstu 24. aprila, nato pa bo potrebna še dokončna odobritev Odbora za kontrolo nad akti krajevnih uprav v Vidmu. Računajo, da se bo postopek zaključil v nekaj tednih, tako da bi dok lahko začeli graditi nekako proti koncu maja. Delo bo stalo okoli 9 milijard lir, strokovnjaki pa so pripravili načrt, po katerem bo dok kolikor mogoče pomaknjen v morje, tako da bo ostalo na kopnem čim več prostora za pripravo raznih sestavnih delov za popravljanje ladij in za druga dela. Ing. Simonato računa, da bo gradnja samega doka trajala 28 mesecev in da bo stala 6 milijard lir. Nato pa bodo dok opremljali nekako pol leta, za opremo in njeno vgraditev pa potrošili nadaljnje tri milijarde lir.

OBIŠČITE NOVO ODPRTO RIBJO RESTAVRACIJO

«JADRAN»

V PORTOROŽU!

Vedno sveže ribje specialitete:
kamenice,
dagnje,
škampi.

Vse ostale mesne jedi pripravljene na ražnju.

VLJUDNO VABLJENI
— CENE ZMERNE —

GLASBENA MATICA - TRST

DANES, 19. aprila, 1969, ob 21. uri v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4

HARMONIKE NA ODRU

Sodelujejo: gojenci šole Glasbene matice (solisti, duo, kvartet, otroški in mladinski ansambel)
ansambel Miramar
trio Bordon

solisti: Anton Birtič
Oskar Kjuder
Gianni Bogatec
Bruno Bordon
Janko Grilanc
Nadja Kriščak

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice Ul. R. Manna 29 (tel. 29-779) od četrtka dalje ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 19. t. m., ob 21. uri v kinodvorani v BAZOVICI

Neil Simon

ZARES ČUDEN PAR

komedija v treh dejanjih

V nedeljo, 20. t.m., ob 16. uri v Kulturnem domu (OKOLIŠKI ABONMA)

V četrtek, 25. t.m., ob 16. uri (ABONMA NEDELJSKI POPOLDANSKI)

Titus Maccius Plautus

AMFITRUO

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma vsak dan od 12. do 14. ure. V nedeljo eno uro pred pričetkom predstave. Rezervacije na tel. 734265.

Vozni red avtobusov 20. 4. za okoliški abonma:
Avtobus št. 1: Nabrežina ob 15.10.
Avtobus št. 2: Sv. Križ 15.15, Prosek 15.25, Kontovel 15.25.
Avtobus št. 3: Sesljan 14.25, Vižovlje (bivio) 14.30, Mavhinje 14.35, Prečnik 14.40, Šempolaj 14.45, Praprot 14.50, Trnovca 14.55, Salež 15.00, Mali Repen 15.10, Briščiki 15.15.

V četrtek, 25. t.m., ob 21. uri v kinodvorani v BAZOVICI

VEČER SLOVENSKIH BALAD IN ROMANC

v podajanju gledališkega umetnika STANETA RAZTRESENA.

PROSVETNO DRUŠTVO VESNA
Sv. Križ

vabi člane na

REDNI OBČNI ZBOR

ki bo danes v dvorani Albert Sirk.

Začetek ob 20.30 v prvem sklicanju, ob 21. uri v drugem sklicanju ob vsakem številu članov.

Škedenjsko kulturno društvo Trst, Ul. dei Soncini 1..

Danes, 19. t. m., ob 16. uri bo v društvenih prostorih razstava «Pododbora društva slovenskih likovnih umetnikov Koper».

Razstavljajo: Zvest Apollonio, Rafael Nemec, Jože Pohlen, Viktor Birsa, Ivan Varl.

Razstava bo odprta od 19. do 27. t.m. vsak popoldan od ... do 19. ure. V nedeljo tudi ... traj.

Prosvetno društvo v Škedn... vabi mladino osnovnih in sre... njih šol na filmsko matinejo, ki bo v nedeljo, 20. aprila ob 11. uri v društvenih prostorih. Poleg drugih filmov ... mladino bomo predvajali ... filmske posnetke mladinske igre «V kraljestvu palčkov», ki jo je igrala škedenjska mladina ob proslavi stoletnice kmečke čitalnice.

Prosvetno društvo v Škednju Trst — Via di Servola 1..

V torek, dne 22. aprila 1969 bo gostovala v kinodvorani v Škednju dramska skupina prosvetnega društva Prosek-Kontovel z dramo M. Puc v ... dejanjih:

SVET BREZ SOVRAŠTVA

Pričetek predstave ob 20.30. Vabimo vse rojake iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca, da si ogledajo to zanimivo igro. Vstopnina 250, dijaki 150 ...

Gledališča

Verdi

Mladi sovjetski dirigent Jurij Simonov bo vodil peti koncert spomladanske simfonične sezone v gledališču Verdi, ki je na sporedu danes ob 21. uri. Simonov je stopil na mednarodno dirigentsko pozornico lani, ko je zmagal na petem mednarodnem dirigentskem natečaju Akademije Santa Cecilia v Rimu. Trenutno je na turneji v Italiji kot gost največjih ustanov in orkestrov.

Spored, ki ga bo Simonov predstavil tržaškemu občinstvu, obsega: uverturo iz Berliozovega «Rimskega karnevala», simfonično pesnitev op. 132 «Oktober» Dimitrija Šostakoviča (prvič v Trstu), burleskne ljudske motive Rodiona Ščedrina (tudi prvič v Trstu) in za zaključek 6. simfonijo (Patetično) Čajkovskega.

Pri blagajni gledališča Verdi se nadaljuje prodaja vstopnic.

Teatro Stabile

Po slovesu Adriane Asti, Mariangele Melato in Franca Interlenghija, bo od 17. t.m. pa do nedelje, 20. igralska skupina «Serenissima» nastopala z zabavno komedijo «Dvaindvajset načinov kako imeti sina» Cilla in Mazzucca. Nastopajo Tonino Micheluzzi, Andreina Carli in Giorgio Gusso. Predstava je izven abonmaja, abonenti na sezono Teatro Stabile imajo običajni popust.

Razstave

V umetnostni galeriji Torbandena v Ul. Tor Bandena 1 bo danes ob 18. uri otvoritev razstave del milanskega slikarja Karla Plattnerja, ki je razstavljal že v največjih evropskih in južnoameriških galerijah ter prejel številne nagrade.

Kino

Nazionale 15.30 «Che cosa hai fatto quando siamo rimasti al buio», Doris Day.
Grattacielo 15.30 «Metti, una sera a cena», J. L. Trintignant, L. Capolicchio, T. Musante Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 16.00 «Partner», Pierre Clementi, Tina Aumont, Stefania Sandrelli. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Una ragazza piuttosto complicata». Catherine Spaak, Jean Sorel. Technicolor. — Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15.30 «L'altra faccia del peccato». Colorscope.
Ritz 16.00 «Tepepa». Thomas Milian, Orson Welles. Technicolor.
Alabarda 16.30 «Testa di sbarco per otto implacabili». Peter Lee Lawrence, Guy Madison.
Moderno 16.00 «I quattro dell'Ave Maria». Terence Hill, Brock Peters.
Filodrammatico 16.30 «Il gobbo di Londra». Uta Levka, Gunther Stoll. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Serafino». A. Celentano. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 21.00 Varietejski program. Gino Bramieri, Scilla Gabel, C. Rissone.
Capitol 16.00 «Bora Bora». Corrado Pani, Haidée Politoff. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 16.30 «Anch'io ho il diritto di nascere». Julio Aleman, Marcruz Olivier. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «I bastardi». M. Lee, G. Gemma, R. Haywort. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Astra 16.30 «Sette spose per sette fratelli». Technicolor.
Ideale 16.00 «Barbarella». Jane Fonda, Ugo Tognazzi. Technicolor.
Abbazia 16.00 «L'ora della furia». J. Stewart, H. Fonda. Technicolor.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 Cinemascope barvni dramatični film:
DALLE ARDENNE ALL'INFERNO
Igrajo: F. Stafford, D. Bianchi, C. Jugens.

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri barvni dokumentarni film:
VIETNAM
(Guerra e pace)

V torek, 22. aprila 1969, ob 20.30 bosta v Slovenskem klubu predavala **dr. S. Gabrovec** — iz Narodnega muzeja v Ljubljani — in **T. Knez** — kustos Dolenjskega muzeja v Novem mestu. Tema predavanja:

PRAZGODOVINSKA DOLENJSKA

ob spremljavi barvnih diapozitivov, s katerimi bosta predavatelja prikazala najnovejša odkritja na tem delu Slovenije.

Vljudno vabljeni!

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da bo v ponedeljek, 21. t.m. ob 20.30 odborova seja.

* * *

Orkester Glasbene matice pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra priredi jutri zvečer koncertni nastop v Ajdovščini kot gost tamkajšnje ZKPO. Kot solista sodelujeta pianistka Neva Merlak - Corrado in violinist Aleksander Zupančič.

Razna obvestila

SPDT alpinistični odsek javlja, da se bo plezalni tečaj v Glinščici pričel v nedeljo, 20. t.m. Zborno mesto je v Boljuncu na trgu ob 9.30 zjutraj. Vabljeni vsi tečajniki in vsi, ki jih zanima plezanje. Avtobus odpelje s Stare mitnice ob 9. uri zjutraj.

* * *

Slovenski klub v Ulici Donizetti vabi na predavanje ravnatelja dr. Antona Kacina «Spomini na velike Slovence pod fašizmom». Predavanje bo danes ob 19. uri.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 18. aprila 1969 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

UMRLI SO: 55-letni Manlio Visintin, 62-letna Giuseppina Fornasaro vd. Piccoli, 62-letni Giovanni Maier, 83-letna Anna Urani por. Rabassi, 63-letni Vittorio Cossutta, 73-letna Angela Macovic vd. Timeus, 53-letna Rosaria Cortellino, 3-letni Igor Dolhar.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Busolini, Ul. P. Revoltella 41. Pizzul - Cignola, Korzo Italija 14. Prendini, Ul. T. Vecellio 24, Serravallo, Trg Cavana 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Esculapio, Ul. Roma 15, INAM, Al Cammello, Drevored XX. Settembre 3, Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43, Dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

Mali oglasi

HOLLESCH — urarna, zlatarna — Piazza S. Giovanni 1. Priložnosti za birmo, moderno obdelano garantirano zlato 18 K po 800 lir gram.

Izleti

SPDT obvešča, da zaradi na... zapadlega snega odpade 27. t.m. ... let na Čaven in je prestavljen na poznejši čas. Točen datum izleta bomo javili kasneje.

Prosvetno društvo Slavko Škamperle priredi dne 25. aprila enodnevni izlet v Beneško Slovenijo, Čedad, Trčmun in okolico z obiskom prosvetnega društva Ivan Trinko v Čedadu. Vpisovanje na sedežu društva na stadionu «Prvi maj» Vrdelska cesta 7.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na prerani grob malega Igorja Dolharja daruje ... službenci TKB 10.000 lir za ... ško matico, Mario Magajna 1000 ..., Ema Keršovan 1000 lir za prosvetno društvo Ivan Cankar, Antonija ... gina 2000 lir za Dijaško matico, ... žina Požar 5000 lir za Slovensko ... ninsko društvo.

Namesto cvetja na grob malega Igorju Dolharju daruje družina ... čič 3000 lir za sklad Sergija To...

Namesto cvetja na grob malega Igorja Dolharja darujeta družina ... vardi 1000 lir in Adrijana ... 2000 lir za Dijaško matico.

Ob preranem grobu malega ... ja Dolharja darujeta Franka in ... Fornazarič 3000 lir za Dijaško ...

SOŽALJE

Prosvetno društvo Ivan Cankar pri Sv. Jakobu izraža globoko sožalje Nadji Dolhar in njenemu ... žu ob prerani smrti sinčka Igorja.

Hudo prizadeti sporočamo, da nas je zapustil dragi mož, brat, stric, tast in nono

Viktor Košuta

Pogreb pokojnika bo danes, v soboto, ob 16. uri na domačem kopališču.

Žalujoči žena Marija, sin ... Zmago in Ljubo z družinama, sestri Pierina in Zora z družinama ter drugo sorodstvo

Sv. Križ, 19. aprila 1969.

V OKVIRU VI. EVROPSKE KONFERENCE REJCEV RJAVEGA GOVEDA

V Lipici bo razstava primerkov goveje živine sivorjave pasme

Na tiskovni konferenci v Sežani so govorili tudi o sodelovanju med obmejnimi področji

Predstavniki kmetijske zadruge Kras in Kraške turistične zveze so v Sežani organizirali tiskovno konferenco, na kateri so seznanili novinarje tiska in radia o prireditvah v zvezi s VI. evropsko konferenco rejcev rjavega goveda. Kakor je znano, je bila V. konferenca lani v Veroni, letos pa je gostitelj Jugoslavija. Delovni del programa bo v Ljubljani od 5. do 8. maja. Svojo udeležbo je najavilo okrog 150 strokovnjakov inštitutov in predstavnikov živinorejskih organizacij. Največ zastopnikov so najavile tiste države, kjer je pasma rjavega (oziroma sivorjavega) goveda najbolj razširjena, to je Italija, Avstrija, Švica, Francija, Zahodna Nemčija, Bolgarija, Španija in Velika Britanija. Kot gostje se bodo udeležili konference v Ljubljani tudi posamezni predstavniki afriške in ameriške celine. Računajo, da bo pribl. okrog 150 strokovnjakov iz tujine, razen tega pa še okrog 30 do 40 jugoslovanskih predstavnikov. Večina prijavljenih strokovnjakov je že predložila svoje referate in teme.

V Sloveniji dajejo velik poudarek tej konferenci, saj so znane prednosti goveje živine sivorjave pasme tako za mlečno kot tudi za mesno proizvodnjo. Na tiskovni konferenci smo zvedeli, da bo imela na tej konferenci pomembno vlogo tudi Primorska. V Lipici bodo namreč organizirala razstavo najkvalitetnejših primerkov te pasme iz Dolenjske, Notranjske in Primorske ter iz Slovenske in Hrvatske Istre. Razstavili bodo okrog 100 glav. Živino bodo ocenjevali v sredo, 7. maja, v četrtek pa bo javni ogled. Ob tej priložnosti bo vodstvo kobilarne priredilo tudi kratek jahalni turnir. Organizatorji menijo, da si bo razstavo ogledalo razen živinorejcev tudi mnogo domačih in tujih turistov, saj je to za Slovenijo enkratni dogodek. Na razstavi bodo zastopan itudi zasebni živinorejci.

Na tiskovni konferenci so novinarji zastavili več vprašanj agronomom v zvezi s stanjem reje te živine, pa tudi glede sodelovanja z zamejstvom. Tako smo zvedeli, da je rodovniška služba odlično organizirana in da jo vodijo po vsej Sloveniji kmetijski zavodi in kmetijski inštitut v Ljubljani po ustaljenih in priznanih metodah. Odlično je organizirana tudi veterinarska služba, saj imajo redno cepljenje in preventivne preglede TBC praktično ne obstaja, prav tako pa niso zabeležili v zadnjih letih primerov slinavke in parkljevke ali drugih bolezni.

Na vprašanje, kako je s kontrolo mleka, so organizatorji pojasnili, da temu vprašanju posvečajo veliko pozornost. Cena mleka ni odvisna samo od odstotka maščobe ampak tudi od čistoče. Takoj ko ugotovijo, da mleko ni čisto, močno pade cena in mleko se takoj izloči iz prodaje za široko potrošnjo in gre v predelavo.

Na vprašanja, kako je s stiki s sosednjim področjem, kjer je ta pasma goveje živine zelo razširjena in kjer so zelo aktivni odbori rejcev, smo dobili odgovore, da so tukajšnje kmetijske ter izvozno uvozne organizacije zainteresirane, da pride do tesnejših stikov. Vsekakor so možnosti tako za izvoz plemenske živine v Trst, kakor tudi mleka. Organizatorji tiskovne konference pa so zlasti naglasili, da bi bili tesnejši stiki med strokovnjaki in organizatorji živinorejske proizvodnje na obeh straneh meje v obojestransko korist, saj bi lahko redno izmenjavali izkušnje.

L. O.

V Milanu bo zasedala ital.-jugosl. zbornica

V sredo, 23. aprila, se bo v Milanu sestal izvršni odbor italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice. Glavni tajnik organizacije dr. Di Salvio je sklical sestanek ob 16. uri, in sicer na sedežu zbornice v Ul. Meravigli. Sestanek se redno ponavlja vsako leto za časa milanskega velesejma, mešana zbornica pa se prav tako redno sestaja tudi v jeseni, in sicer za časa jesenskega velesejma v Zagrebu. Naslednji dan, četrtek, 24. aprila, se v Rimu sestane mešani italijansko-jugoslovanski odbor za gospodarsko sodelovanje. Na milanskem sestanku bodo obravnavali vprašanja, ki se nanašajo na razvoj medsebojne blagovne menjave in industrijsko-tehničnega sodelovanja ter sestavili spisek najbolj perečih vprašanj s tega področja. Predstavniki zbornice bodo naslednji dan orisali te probleme na rimskem zasedanju.

Nove delnice Confitex na tržaški borzi

Na spisku vrednostnih papirjev, ki notirajo na tržaški borzi, so se te dni na novo pojavile navadne in priviligirane delnice družbe Confitex S.p.A., ki ima svoj sedež v mestu Conegliano Veneto. Pred dobrim mesecem so se iste delnice pojavile na borzi v Benetkah. Družba Confitex se je razvila iz nekdanje preproste proizvajalne organizacije, ki jo je ustanovil leta 1895 v Trstu podjetnik Tamaro. Danes je Confitex finančni holding, od katerega so odvisne številne manjše družbe na domačem in na nekaterih tujih tržiščih. Glavnica Confitex znaša 4 milijarde lir in je razdeljena na 2,5 milijona navadnih in 1,5 milijona privilegiranih delnic z nominalno vrednostjo 1000 lir.

Nesreča na delu

Včeraj ob 14.40 so nudili v splošni bolnišnici pomoč 41-letnemu delavcu Aldu Persiju s Stopnišča Bonghi 37. Mož je malo prej opravljal neka dela v Ul. Boveto št. 1 za podjetje Marassi iz Ul. Balamonti 23. Pri delu z ročnim brusom se je poškodoval, ker se je ta snel z osi ter ga ranil v desno roko. Okreval bo v 10 dneh.

PISMA UREDNIŠTVU

Kras in regulacijski načrt

Prof. dr. Livio Poldini nam je poslal v objavo dolgo pismo v zvezi z nekim dopisom v zadnji številki mesečnika «Demokracija». Iz pisma objavljamo bistvene misli. — Prof. L. P. piše med drugim:

«Človek ostane naravnost zaprepaščen, ko bere članek, kakršen je bil objavljen v «Demokraciji» 31. marca 1969 pod naslovom «Regulacijski načrt slabši kot razlastitve».

Pisec članka si prizadeva samo, da bi dokazal škodo načrta, ki z določitvijo «zelenega» področja povzroča avtomatično razvrednotenje zemlje. To nevzdržno stališče se na miselnem, praktičnem in socialnem področju tihotaplja kot obramba koristi manjšine. Kar ni mogoče zagovarjati z razumnostjo se zagovarja z demagogijo in bolestnim sentimentalizmom. Neosnovanost članka se lahko dokaže z dvema ugotovitvama:

1. Cena zemljišča izhaja samo iz dejanske obdelovalne vrednosti z vključitvijo vloženega kapitala lastnika za morebitne zemljiške izboljšave. Povečana vrednost zaradi širjenja urbanizacije je v največji meri skupek celotne skupnosti, pri katerem je lastnik popolnoma tuj. Z drugimi besedami povedano, tako imenovani zemljiški dohodek izhaja iz urbanizacije (ceste, vodovodi, elektrovodi itd.), ki se izvaja na račun celotne skupnosti, s čimer se lastniku poveča vrednost zemljišča, ne da bi pri tem ovrednotenju kaj sodeloval. S tem stališčem se strinjajo vse ekonomske šole, ne glede na politično ideologijo, iz katere izhajajo. Samo zakon in pravoslovje ostajata na neodločnem in včasih protislovnem stališču glede tega vprašanja, ker še ni bilo zavzeto strogo stališče, ki bi izoblikovalo skupno civilno zavest. To pa tudi zaradi tega, ker se je ekspozivni pojav nezakonitega dobičkarstva z zemljiško lastnino prvič v zgodovini pojavil v tako dramatičnih in množičnih oblikah in v mnogih deželah neokapitalistične družbe še niso bile zmažne, da bi sestavile zakonodajne ukrepe, s katerimi bi ta pojav uredile in obvladale.

Človeško vzeto razumemo, da bi se posamezni lastniki lahko čutili oškodovani zaradi tega stališča, toda zdi se nam, da je gojenje tega občutka, namesto da bi to vprašanje strogo znanstveno proučili, v nasprotju s pošteno čuteno profesionalno časnikarsko etiko.

2. V operativnem smislu pa je težko sprejeti takšno obrambo slovenske manjšine, ki stremi za protapljanjem zemljišč, ki predstavljajo, kot priznava pisec članka, edini njen kapital. Po mojem mnenju tičijo zaradki etničnega razkrajanja prav v prodajanju malih kmetijskih posestev. Protislovje mesto - podeželje, eno najbolj dramatičnih našega zgodovinske dobe, ki je drugod samo vprašanje urbanistike in podrobnega načrtovanja, je pri nas pobarvano z izrednim pomenom obstoja male narodnostne skupnosti. Priznati je treba, da bi nov splošni regulacijski načrt, ki ga je sestavila tržaška občina in ki predvideva samo v bazoviškem okolišu naselitev nadaljnjih 50.000 prebivalcev, na nepopravljiv način prizadel etnično strnjenost celotnega tržaškega Krasa. Neurejena urbanizacija Krasa, kot jo predvideva načrt, bi kmalu privedla do uničenja manjšine, ki je do sedaj uspela obraniti svojo strnjenost tudi zaradi tega, ker je ostala združena na svoji zemlji in je v svoji topografski enotnosti in lastnini našla materialno oporo svoji duhovni enotnosti. Po mojem mnenju, bi se morali slovenski izobraženci, ki pojmujejo kulturo kot okrepitev odgovornosti, po eni strani upoštevati kriterije kmetijske skupnosti, kot poseben primer tega splošnega pojava, po drugi strani pa bi se morali temeljito zavzeti za izvajanje ureditve področja, ki bo ohranilo življenjski prostor za sodobne kmetijske dejavnosti ali svoj «part-time». Ne bi pa smeli ravnati tako, kot se zdi, da hočejo ravnati članarji «Demokracije», ki mahajo pred očmi malih posestnikov z lažnim idolom neke dobitne prodaje, ki naj bi jim zagotovila trenutne potrošniške dobrine, ko pa bi jim te pošle, bi se znašli brez zemlje in brez dobrin. S tem se začenja pravo globlje in bolj zvijačno raznarodovanje, kot je bilo fašistično, ker bi ne bilo nasilno in bi se izvajalo z nezavednim pristankom prizadetih.»

Otvoritev razstave «Kuba danes»

Drevi ob 18. uri bo v prostorih odbora prijateljev Kube pri centru za kulturne stike z inozemstvom v Ul. Torrebianca 13 otvoritev razstave «Kuba danes». Pobuda spada v vrsto manifestacij ob stoletnici prvega poraza ameriškega imperializma v Latinski Ameriki pri napadu na Playa Giron, čigar namen je bil uničiti kubansko revolucionarno oblast. Razstavo bo otvoril Vittorio Vidali, ki je bil aprila 1961 na Kubi in se je udeležil splošnega ljudskega veselja ob zmagi nad ameriškim imperializmom. Razstava bo odprta do 23. aprila vsak dan od 17. do 19.30 ure.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Oproščena mož in njegova žena obtožena sramotenja uradnika

Pogojna obsodba dveh čeških mladeničev, ki sta ukradla v Trebčah avtomobil

Pred tržaškim kazenskim tribunalom, (predsednik Edel, tožilec Balarin, zapisnikar De Vecchi, obramba Antonini, zastopnik zasebne stranke Morgera) sta se morala včeraj zagovarjati 41-letna Nella Antonucci por Favero iz Ul. Barison 9 ter njen 38-letni mož, geometer po poklicu, Luigi Favero.

Žensko so obtožili, da je sramotila nekega javnega uradnika, moškega pa da je nekaj dni pozneje sramotil istega uradnika ter mu celo povzročil lažje telesne poškodbe.

Dogodek, ki je pripeljal moža in ženo pred kazenske sodnike, se je odigral najprej 18. marca predlani v tržaškem katastrskem uradu. Antonuccijeva je prišla pred vrata urada nekaj minut potem, ko so urad že zaprli za občinstvo. Ker pa je prav v tistem trenutku prišel neki podčastnik finančne straže, ki je imel na katastrskem uradu službene opravke in mu je uradnik odprl vrata, je Antonuccijeva izkoristila priliko ter stopila za njim v sobo. Nastal je prepir, ki se je potem zaključil s besednim spopadom med Antonuccijem in uradnikom Guidom Bernardellijem.

Nekaj dni pozneje je prišel v katastrski urad tudi Antonuccinin mož. Tudi ob tej priliki je prišlo do spora z Bernardellijem ter celo do prerivanja. Bernardelli je menda padel na tla ter se nekoliko pobil. Takojšnja prognoza je bila od 15 do 20 dni zdravljenja toda v resnici je uradnik ozdravel v petih dneh.

Obravnava se je začela že pred dnevi. Javni tožilec je zahteval, naj sodniki kaznujejo žensko na 4 mesece in 15 dni zapora, njenega moža pa na 4 mesece in 15 dni zapora zaradi žalitev ter 3 mesece in 155 dni zaradi poškodb.

Obravnava se je včeraj popoldne razblinila v nič, saj so sodniki oprostili Antonuccijevo, ker dejanja ni zagrešila, njenemu možu pa so derubricirali sramotitev v manjši prestopek navadnih žalitev in ker sta se prizadeta žalila medsebojno so ukinili kazenski postopek. Obtožbe telesnih poškodb pa so ga oprostili zaradi pomanjkanja dokazov.

Na kazenskem sodišču je bila včeraj tudi obravnava proti sedmim češkoslovaškim državljanom, ki so živeli lani v begunskem taborišču pri Padričah in ki so bili obtoženi, da so ukradli en avto, oziroma, da so pomagali glavnima obtoženecema skriti ukradeno vozilo. Gre za mladeniče, ki so zbežali iz svoje domovine in ki so se že skoraj vsi izselili v ZDA, oziroma Kanado, ali Novo Zelandijo. Gre za 19-letnega Vladimira Svobodo, 20-letnega Jana Hojdysza, 24-letnega Vladimira Borbelyja, 32-letnega Jana Sirko, 37-letnega Josepa Havlička, 30-letnega Mojmira Pospisila ter 24-letnega Andreja Chlepka.

Mladeniči so bili obtoženi da so ukradli avto, ki ga je njegov lastnik, 50-letni Angel Štoka s Konto vela 280, parkiral v bližini športnega igrišča v Trebčah, ker je bilo vozilo pokvarjeno. Svoboda in Hoydysz sta se polastila vozila ter ga potem s pomočjo ostalih obtožencev zapeljala kakih 30 metrov proč od pokrajinske ceste.

Včeraj so sodniki spoznali glavna obtoženca za kriva ter so jih obsodili Svobodo in Hojdysza na 8 mesecev zapora ter 30.000 lir globe. Obsodili so tudi ostale obtožence na 2 meseca zapora. Kazen je pogojna za vse in je ne bodo vpisali v kazenski list.

Predavanje o razporoki

Socialistični poslanec Loris Fortuna, ki je tudi deželni tajnik PSI, bo orisal danes ob 18.30 v veliki dvorani Kulturno - umetniškega krožka svoj zakonski osnutek o uvedbi razporoke v italijansko zakonodajo. Pobudo za predavanje je dal kulturni krožek «Giuseppina Saragat». Vstop je prost.

Kongres uslužbencev krajevnih ustanov

Jutri ob 10.30 bo v prostorih ARAC v ljudskem vrtu pokrajinski kongres, ki ga sklicuje avtonomni sindikat uslužbencev tržaške pokrajine, vključen v FIADEL-CISAL. Kongres bo priprava za vsedržavni kongres FIADEL, ki bo 25. in 27 aprila v Neaplju. Na njem bo do izvolili delegate in obnovili vodstvo. Na kongres so vabljeni vsi člani in tudi vsi tisti, ki jih zanimajo sindikalna vprašanja krajevnih ustanov.

● **Sekcijski odbor KPI v Zgoniku** je na seji, ki je bila v četrtek zvečer počastil spomin pred kratkim preminulega tovariša Alberta Perica iz Saleža.

S seje so poslali tudi pisma tovarišem Justu Peganu in Alojziju Jeriču, ki sta v bolnišnici, ter jima voščili čimprejšnje okrevanje.

Pretep Egipčana s policaji

Včeraj nekaj pred 18. uro so mimoidoči našli v Ul. Revoltella pijanega moškega. Spremili so ga do vhoda vojašnice Belleno, kjer je, kot je znano, šola za stražnike javne varnosti. Ker je moški govoril nerazumljiv jezik, je stražar poklical po telefonu dežurnega častnika na kvesturi. Ta je poslal v vojašnico 42-letnega stražnika Renata Sulinija ter mu naročil, naj tujca pripelje na kvesturo. Kmalu nato pa so spet telefonirali iz vojašnice Belleno po pomoč, ker se je tujec uprl agentom. Tja se je takoj odpravilo nekaj agentov, ki so potem s pomočjo Sulinija in drugih ukrotili tujca, ga vklenili ter odpeljali v bolnišnico. Zdravnik je ugotovil, da je moški pijan. Pozneje so ugotovili tujčevo istovetnost: gre za egiptovskega mornarja Hasana Suletmajna, ki spada k moštvu ladje «Kuwait Horizont». Ta je sedaj privezana ob pomol št. 5 v novi prosti luki.

Pol ure po tem dogodku so prepeljali v splošno bolnišnico agenta Sulinija, kateremu je zdravnik ugotovil poškodbo na palcu leve roke, zaradi katere se bo moral zdraviti od 5 do 10 dni. Stražnik je dobil poškodbo pri pretepu z mornarjem.

Suletmajn je sedaj v bolnišnici. Ko se bo streznil, ga bodo zaslišali ter verjetno prijavili sodnim oblastem.

Avto je povozil otroka v Tržiču

Prejšnji večer so sprejeli v tržiško bolnišnico za 30 dni na zdravljenje 4-letnega Alessandra Geronazza iz Tržiča, Ul. Volta 36, ki so mu zdravniki ugotovili zlom desne noge, udarec v trebušček in pretres možganov.

Otrok je šel blizu svojega doma na cesto ter za nekim ustavljenim tovornjakom prišel na sredo cestišča prav v trenutku, ko je vozil tam mimo avto fiat 1100 25-letni Sergio Nicoli iz Starancana, Ul. Dante 10. Šofer ni mogel zaradi tovornjaka pravočasno opaziti otroka in preprečiti nesreče ter ga je podrl s navedenimi posledicami.

Goriško-beneški dnevnik

JUTRI DOPOLDNE IN POPOLDNE

Prosvetarji iz Slovenije na obisku v Doberdobu

Pevski zbor iz Polzele priredi popoldne koncert v prosvetni dvorani

Jutri, v nedeljo 20. aprila, bodo prišli na povabilo domačega prosvetnega društva «Jezero» na obisk v Doberdob člani prosvetnega društva iz Polzele na Štajerskem s svojim moškim pevskim zborom. Domačini so uredili vse potrebno, da bi goste lepo sprejeli in da bi s tega obiska odnesli kar najlepše vtise. Program predvideva, da bodo goste sprejeli ob 11. uri dopoldne v prostorih prosvetnega društva «Jezero», kjer jih bo pričakal in pozdravil župan Andrej Jarc z občinskimi odborniki ter jim izrekel dobrodošlico. Pozdravil jih bo tudi predsednik društva «Jezero» skupaj z odborniki in ob prisotnosti predstavnika SPZ iz Gorice. K sprejemu so vabljeni tudi vsi prosvetarji in vaščani.

Po zakuski bodo peljali goste na ogled županstva, občinske knjižnice in drugih zanimivosti v Doberdobu. Po kosilu si bodo gostje ogledali vojaško grobnico v Redipugli.

Ob 16. uri bo moški pevski zbor iz Polzele priredil v prosvetni dvorani društva «Jezero» koncert, na katerem bo zapel vrsto narodnih in umetnih slovenskih pesmi. Za ta koncert vlada med domačini še posebno veliko zanimanje. Pozneje enkrat bodo domači prosvetarji vrnili obisk gostom iz Slovenije.

Danes stavka gasilcev

Sindikalni organizaciji CGIL in CISL sta danes proglasili vsedržavno stavko gasilcev. Gre za zahteve po ureditvi službenega položaja, plač, delovnega urnika in za druge.

Na Goriškem se ta stavka tiče gasilcev v Gorici, pri letališču v Ronkah in v Tržiču. Zato so danes v teh krajih ukinjena vsa izredna dela razen nujnih poslov.

Izpiti za prometno vzgojo mladine

Izpiti za prometno vzgojo osnovnošolske mladine iz goriške občine, v okviru natečaja, ki ga je pripravila občinska uprava v sodelovanju z avtomobilskim klubom, se bodo vršili po naslednjem redu:

Ustni izpiti bodo v telovadnici sirotišča Lenassi 3., 5. in 6. maja od 8.30 do 12. ure. Praktični izpiti bodo na Trgu Battisti dne 9. in 10. maja od 8.30 do 12. ure. Razdelitev nagrad bo v telovadnici Lenassi dne 12. maja ob 10.30.

Za učence predmestnih šol bo poskrbljeno za avtobusni prevoz. Kot javljeno je za zmagovalce določenih več nagrad tako za učence kot za njihove učitelje. Nagrade so prispevale številne ustanove in goriška podjetja.

Tekmovalna steza bo urejena za male kolesarje na Trgu Battisti od 22 aprila ter bo na razpolago udeležencem natečaja in občinstvu do zaključka tekmovanja.

Jutri roditeljski sestanek za višje srednje šole

Ravnateljstvo gimnazije - liceja in učiteljišča s slovenskim učnim jezikom v Gorici obvešča, da bo jutri, v nedeljo, 20. aprila ob 10.30 roditeljski sestanek v prostorih šole v Ul. Croce 3. Starši dijakov teh šol ali njihovi namestniki so vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo tega sestanka.

BARON CZOERNIG JE GORICO NAZVAL «AVSTRIJSKO NICO»

Maja 1869 so v Gorici ustanovili prvo meteorološko opazovalnico

Že pred sto leti so štandreške špargije poznali na Dunaju
Gorica je s prvimi pridelki zalagala razna avstrijska mesta

Danes, v letu 1969, nima Gorica meteorološke postaje. Obstajala je do pred nekaj leti na mirenskem letališču (uradno je veljala za meteorološko postajo Gorica), dokler niso letališče premestili iz Gorice v Ronke. Odtlej deluje tovrstna postaja na letališču v Ronkah, v goriških časopisih ne beležimo več dnevnega poročila o temperaturi. Poleg postaje na ronškem letališču deluje nekaj časa tudi podobna postaja na Poljanah, o kateri bomo še pisali, ki je bila postavljena na Kras zato, da bi zbirala podatke, ki služijo tehnikom CERN za protosinhrotron.

Pred sto leti, maja 1869, pa je Gorica dobila meteorološko postajo. Naprave so postavili na streho stavbe realne gimnazije na današnjem Verdijevem korzu nasproti javnega vrta. Profesorju, ki je imel opravka s temi napravami so odobrili 100 goldinarjev letne nagrade. Za takratne čase je bilo to precej. Ta človek je zbiral podatke vsak dan trikrat, in sicer ob 7. uri zjutraj, ob 14. uri in ob 21. uri.

Tako zbrane podatke so na podlagi posebne odločbe avstrijske vlade pošiljali brezplačno po telegrafu na Dunaj, v osrednjo meteorološki inštitut, ki jih je objavljal v svojih biltenih. Iste podatke je objavljal, od januarja 1870 dalje, tudi bilten goriške Kmetijske družbe.

Kako je prišlo do ustanovitve meteorološke postaje v Gorici. Prvo idejo je dal takratni deželni odbornik Fabiani, ki je to predlagal na seji deželnega odbora 8. januarja 1866. Glavne zasluge za ustanovitev meteorološkega observatorija pa je imel dvorni svetnik baron Czoernig, ki je vzljubil Gorico, napisal o goriški deželi precej knjig (Görz, Stadt und Land, 1866; Das Land Görz und Gradisca, 1873; Die Stadt Görz, Österreichs Nizza, 1874).

Baron Czoernig je dal Gorici ime «avstrijska Nica». On je bil najboljši turistični propagandist takratne dobe v avstrijski prestolnici in po njegovi zaslugi je Gorica v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja tako napredovala, da je prihajalo k nam na obisk veliko število dunajskih mogotcev, ki so občudovali naše podnebje.

Dne 16. marca 1867 je imel Czoernig sestanek na visoki ravni z vrsto visokih avstrijskih osebnosti. Na tem sestanku je govoril o Gorici. Dejal je, da so južne pokrajine cesarstva (mislil je na Trst, Gorico, Istro) postale važnejše po letu 1866, ko je moral avstrijski cesar odstopiti Benetke in Furlanijo italijanski kraljevini. Te pokrajine vežejo kontinentalni del cesarstva z morjem in nobena država ne more postati velesila če nima morja. Južne pokrajine pa so važne za Dunaj tudi iz gospodarsko - kmetijskega stališča, kajti v teh se lahko goje tiste kmetijske dobrote, o katerih lahko upajo Avstrijci samo v poletnih mesecih.

V svojih izvajanjih je baron Czoernig primerjal Goriško z južnimi pokrajinami Francije, ki zalagajo z grozdjem, češnjami, zelenjavo, veliki trg francoske prestolnice. To bi bilo m[illegible]o urediti tudi na Goriškem. Dej[illegible] je tudi, da so pred letom 1866, iz Verone pošiljali velike tovore zelenjave, cvetlic in drugih podobnih proizvodov na Dunaj

V svojih izvajanjih je omenil tudi Štandrež. Dejal je: «da vam dam idejo o tem kar govorim, naj vam povem da samo špargiji, ki jih pridelujejo v občini Štandrež, bi zadostovali za dunajske potrebe dveh dni.» Dunaj je bil torej ogromen trg, ki je požiral proizvode vsega cesarstva.

«Zaradi tega,» je nadaljeval odlični mož, «so me Geografsko društvo na Dunaju in druge sorodne ustanove pooblastile, da ustanovimo v Gorici meteorološko postajo in da zberemo vse podatke o naravoslovju goriške dežele. Te ustanove bodo dale vso podporo, ki je pri tem potrebna.»

Na osnovi tega zanimanja barona Czoerniga se je kmalu nato ustanovil v Gorici odbor za spoznavanje klime našega področja. Predsednik tega odbora je postal grof Wilhelm Pace, člani pa profesor Ferdinando Gatti, župan Alessandro de Claricini, grof Franz Coronini, Karl Holzinger, Karl von Ritter, Hektor von Ritter, Joseph Streisler, Franz Villicus, dr. Luigi Visini.

Kot smo že omenili je meteorološka postaja pričela z delom maja 1869 in vsi dunajski časopisi ter drugi časopisi v cesarstvu so iz dneva v dan prenašali podatke o temperaturi tudi v Gorici. V primerjavi z drugimi kraji v cesarstvu je bila Gorica seveda favorizirana. To je precej pripomoglo, da so se številni upokojenci preseljevali v Gorico, po odsluženih službenih letih.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

Ker avtoprevoznik ni izplačal mezde mu je odvzel dokumente za tovornjak

Pri preiskavi na panamski ladji v Tržiču so našli nad 25 kg tujih cigaret

Včeraj je bila pred okrožnim sodiščem razprava proti dvema obtožencema, ki sta bila obenem tudi tožnika, drug proti drugemu. To sta bila 40-letni šofer z Reke, Dušan Damjanovič, Ul. Luki 17, ki ni prišel na razpravo ter 41-letni avtoprevoznik Pierino Bordin iz Gorice, Ul. Madonnina 1, ki je bil prisoten.

V obtožnici je navedeno, da si je Damjanovič prilastil dokumente iz Bordinovega tovornjaka ter je potem istemu sporočil, da mu jih vrne šele, ko mu bo izplačal vsaj pol milijona lir na račun dolžne vsote za vožnje tovornjaka, ki jih je Damjanovič opravil pri Bordinu. To se nanaša na dogodke od 29. junija 1968. Bordin pa je moral odgovarjati, ker je vzel na delo kot šoferja tujega državljana Damjanoviča ne da bi prej zaprosil za dovoljenje kvesturo, kot to določajo predpisi in ker ta tudi ni imel predpisane delovne knjižice.

Pri razpravi je Bordin povedal, da je napravil prošnjo na policijo za zaposlitev Damjanoviča ki pa mu je ni odobrila, ker so mu predlagali naj vzame na delo italijanskega šoferja Cira Palmierija), ter da ga je vzel le od časa do časa na delo.

Iz policijskih zapisnikov pa je razvidno, da je Damjanovič bil v službi pri Bordinu od 17. januarja 1968 pa do 29. junija lani ter da mu je ta dajal samo akontacije na račun zaslužka, ni pa hotel napraviti obračuna in izplačati kar mu je bil dolžan. Zato je tudi telefoniral njegovi ženi, ki je bila na razpravi obtežilna priča proti Damjanoviču, ter zahteval izplačilo dolžne vsote proti vrnitvi dokumentov, ki jih je vzel iz kabine Bordinovega tovornjaka pri Rdeči hiši. Pozneje je vrnil te dokumente policiji brez plačila.

Sodišče je spoznalo oba obtoženca za kriva ter je obsodilo Damjanoviča na 11 mesecev, in 10 dni zapora ter 100 tisoč lir globe; bolj prizanesljivi so bili proti Bordinu, ki je dobil samo 5 dni pripora in 2.000 lir globe; oba bosta morala plačati tudi sodne stroške. Kazen pa je za oba pogojna in brez vpisa. Damjanoviča je branil odv. Sfiligoj, Bordina pa dr. Portelli.

Zaradi tihotapstva cigaret so v odsotnosti obsodili podpoveljnika neke trgovske ladje, jugoslovanskega državljana 26-letnega Draga Devčiča iz Dubrovnika Ul. Castala 12. Ko se je njegova ladja mudila v tržiškem pristanišču lani 2. maja, so finančni stražniki napravili na njej preiskavo ter našli za skoro 26 kg tujih cigaret, ki jih Devčič in mornarji niso prijavili za carino. Od teh jih je bilo največ in sicer 18.760 kg Devčičevih. Financarji so po skoro peturni preiskavi blago zaplenili, njega pa prijavili sodišču kot odgovornega na ladji v odsotnosti kapitana, ki je bil na dopustu.

Da so ladjo pustili odpluti, so morali takrat položiti varščino nekaj nad tri milijone lir, ki jih je branilec Devčiča odv. Sfiligoj pri razpravi zahteval nazaj in zahteval naj obtoženca oprostijo, ker ni napravil kaznivega dejanja, saj ni odnesel cigaret z ladje.

Sodniki pa so bili drugačnega mnenja ter so Devčiča obsodili na 15 dni zapora, 800 tisoč lir globe in plačilo sodnih stroškov, pogojno in brez vpisa v kazenski list. Obenem so potrdili zaplembo cigaret in odredili vrnitev varščine obtožencu.

Drž. tož. dr. La Greca; preds. sod. dr Censi; sodnika Gridelli in Succi; zap. Noselli.

V PONEDELJEK SEJA OBČINSKEGA SVETA

Gradnja športnega igrišča in pokopališča v Doberdobu

Predlog za skupen tehnični urad z Zagrajem

Kot smo že poročali, je doberdobski župan Andrej Jarc sklical sejo tamkajšnjega občinskega sveta, Seja bo v ponedeljek 21. aprila ob 20.30 v prostorih občinske knjižnice.

Za javni del seje ima dnevni red devet točk, med katerimi je tudi predlog za prispevek CONI za ogradítev nogometnega igrišča v Doberdobu — gre za tretji del gradnje v iznosu 2,7 milijona lir. Poverili bodo tudi izdelavo načrta. Pogovorili se bodo tudi o najetju posojila pri Zavodu za športne kredite za 10,7 mil. lir za izgradnjo športnega igrišča v Doberdobu; od tega 8,2 milijona v okviru načrta CONI-ICS in 2,5 milijona z navadnim posojilom. Prav tako bodo svetovalci obravnavali odobritev načrta za gradnjo novega pokopališča, ki naj bi po načrtu stalo 16,3 milijona lir; od tega naj bi potrošili v prvem obdobju gradnje 10 milijonov, ostanek pa kdaj pozneje.

Na dnevnem redu je tudi predlog za ustanovitev konzorcija z občino v Zagraju za skupen tehnični urad za obe občini. Če bodo utegnili, bodo morali svetovalci tudi proučiti in odobriti občinski proračun za leto 1969.

Deloma na javnem, deloma na tajnem delu seje pa bodo razpravljali tudi o občinskih uslužbencih in njihovih zadevah Svetovalcem so v računovodskem uradu na županstvu na razpolago zapisniki in vsi potrebni dokumenti za probleme, ki so na dnevnem redu te seje. Ogledajo si jih lahko v ponedeljek od 7. do 13. in od 15 do 17. ure v omenjenem uradu.

Ker je seja javna, se je lahko udeležijo vsi tisti, ki se zanimajo za občinske probleme in za delo občinskega sveta in občinske uprave na splošno.

Tečaj o živalstvu za lovce

Pokrajinska lovska zveza v Gorici sporoča vsem prizadetim, da pripravlja zoološki laboratorij pri univerzi v Bologni kratek tečaj o zoologiji aplicirani pri lovu, ki bo na tej univerzi od 26. do 31. maja letos.

Na tečaju bodo poučevali vso tisto snov o živalih, ki zanima lovce in lovske čuvaje pri izvrševanju njihovega poklica odnosno hobija. Vzporedno z lekcijami bodo imeli tečajniki tudi praktične vaje. Ob koncu tečaja bodo lahko obiskovalci prejeli posebno potrdilo, da so ga obiskovali.

Vse podrobnejše informacije in pojasnila lahko dobijo prizadeti na pokrajinskem sedežu lovske zveze v Gorici. Prošnje je treba nasloviti najkasneje do 20. maja na vodstvo tečaja v Bologni.

NA POBUDO KATOLIŠKE MLADINE

Predavanje o krščanstvu in o razredni borbi

V mali dvorani UGG v Gorici bo govoril danes zvečer španski teolog Gonzales-Ruiz

V mali dvorani UG v Gorici bo danes zvečer ob 21. uri govoril o aktualni temi «Krščanstvo in razredna borba» španski teolog Jose Maria Gonzales—Ruiz o katerem se mnogo govori in piše v zadnjem času zlasti v zvezi s španskim vprašanjem. V Gorico pride na povabilo skupine katoliške mladine s sodelovanjem krožka «Nuovo impegno»

Gonzales—Ruiz, ki ima sedaj 52 let ter je študiral v Rimu, poučuje sedaj na univerzi v Madridu sociologijo in nauk o verah. Znan je tudi kot publicist in pisatelj ter bo v kratkem izšla v italijanščini njegova knjiga «Bog je zastonj toda ni odveč». Pretekli december je v neki italijanski reviji objavil članek v obrambo župnijskega poskusa v Isolottu, ki je vzbudil toliko polemike v italijanski javnosti.

Kot rečeno, bo nocoj v Gorici obravnaval zelo aktualno temo «Krščanstvo in razredna borba» ter bo njegovim izvajanjem sledila tudi debata, pri kateri bodo po vsej verjetnosti udeleženci poglobili razpravo o odnosih krščanstva do kapitalizma in o potrebi spremembe istih v smislu da bodo bolj realistični in sodobni.

Iz goriškega matičnega urada

V dneh 16. in 17. aprila se je v Gorici rodilo 5 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

ROJSTVA: Michele Frandolic, Luciano Visintin, Michele Savian, Claudia Pizzamiglio in Monica Visintin.

UMRLI: upokojenec 68-letni Giorgio Furlan, hotelski vratar 75-letni Giovanni Mucchiut, 74-letni Francesco Russian, gospodinja 81-letna Giuseppina Medvescik vd. Obljubek, gospodinja 37-letna Maria Coronica por. Plesnicar, delavec 70-letni Albino Mian in upokojenec 69-letni Silvio Castellani.

Kino

CORSO. 17.15—22: «Il verdugo», G. Brown in R. Welch. Ameriški film v barvah; mladini pod 14. letom prepovedan.

VERDI. 17.00: «L'amante di gramigna», G. M. Volontè in S. Sanders. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

MODERNISSIMO. 17.15—22: «La fredda alba del commissario Joss», J. Gabin in D. Carrel. — Francoski barvni film; mladini pod 14. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «L'età del malessere», H. Politoff in G. Sorel. Italijansko-francoski barvni film. — Mladini pod 18. letom prepovedan

CENTRALE. 17.15—21.30: «I 600 di Balaklava», Tr. Hovard in V. Redgrave. Ameriški barvni film.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Il mercenario», F. Nero in T. Musante. Barvni film.

EXCELSIOR. 16.00: «Un giorno di primo mattino», J. Andress. Kinemaskope v barvah.

PRINCIPE. 17.30: «Nuda sotto la pelle», A. Delon in M. Faithfull. Barvni film.

S. MICHELE. 17.30: «El Dorado», J Wayne in R. Mitchum. Kinemaskope v barvah.

Nova Gorica

Soča (Nova Gorica): «Revolveraš z Rdeče reke», ameriški barvni film — ob 18 in 20.15.

Svoboda (Šempeter): «Nenavadna zgodba Eddija Chapmana», angl.-franc. film — ob 18. in 20.30.

Deskle: «Trije neusmiljeni», ameriški barvni film — ob 20.

Renče: «Goloroki šerif», ameriški barvni film.

Prvačina: «Point blank», ameriški barvni film — ob 20.

Šempas: «Pot na zahod», Ameriški barvni film — ob 20.

Kanal: «Pride dan maščevanja», ameriški film — ob 20.

DEŽURNE LEKARNE
GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna PONTONI BASSI — Na Raštelu št. 26 — tel. 33-49.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna «Alla Salute» dr. Fabbris — Via Cosulich 117 — tel. 72480.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri je v Gorici odprta cvetličarna RENATO GORIAN, Ul. Garibaldi 9, — tel. 26-28.

šport šport šport šport šport šport

NOGOMET — 3. AMATERSKA LIGA

V jutrišnjem prvenstvenem kolu nastop Brega, Uniona in Vesne

Union se poteguje za 3. mesto - Vesna je v svoji tekmi favorit - Brezskrben nastop Brega

Hudo neurje, ki je zajelo našo deželo prejšnjo nedeljo, je poplavilo skoro vsa igrišča tako in skoraj vse napovedane tekme so bile odložene. Vreme se je medtem popravilo in v jutrišnjem zavrtljaju bodo naše ekipe igrale takole.

Inter SS — Union
Za tretje mesto

V predzadnjem srečanju letošnjega prvenstva bodo Podlonjerci šli v goste k enajsterici Inter SS Srečanje bi moralo biti zanimivo, saj bo končno rezultat te tekme morda odločilen za tretje mesto na lestvici. Če pogledamo na lestvico ugotovimo, da imajo domačini dve točki več od Podlonjercev, ti pa imajo tekmo manj od Tržačanov. Med tema dvema ekipama je zasidrana enajsterica Tecnoferramente. Z zmago bi si Podlonjerci skoraj gotovo zagotovili tretje mesto, če upoštevamo, da jim potem ostaneta še dve tekmi in sicer z Libertasom z Občin in Vianijem, da bo moral Inter v goste k Primorju, Tecnoferramenta, pa bo zaključila svoje prvenstvo z dvobojem proti Vesni. Sicer pa ne smemo misliti, da bo naloga Podlonjercev lahka, čeprav vemo, da bodo morali Tržačani priti na igrišče v okrnjeni postavi. Več njihovih igralcev je bilo namreč izključenih. Tudi postava Uniona še ni določena. Trener Maver bo moral po zadnjih neuspehih marsikaj spremeniti. Trenutno je že gotovo, da bo moral Raimondo po prisilnem počitku zdaj zopet prevzeti mesto na sredini igrišča. S tem bo enajsterica gotovo precej pridobila. In prav zato govore predvidevanja v njeno korist, čeprav neodločen izid ne bi v tej tekmi nikogar presenetil.

Tecnoferramenta — Vesna
Odločilno srečanje

Tecnoferramenta, pri kateri bodo jutri gostovali Križani, je v zadnjih dveh nastopih doživela dve poraza. Če upoštevamo, da je tržaško moštvo klonilo pred šibkima nasprotnikoma, kot sta oba Libertasa, openski in proseški, je to že jasen dokaz, da Tržačani trenutno niso v najboljši formi. Seveda pa Križani s tem ne smejo preveč računati, saj se često zgodi, da prav šibke ekipe močnejšim prekrižajo račune. Razen tega bo to za Tecnoferramento praktično zadnja tekma v letošnjem prvenstvu in izid tega srečanja bo odločal, če lahko Tržačani še upajo na tretje mesto, ali pa bodo zdrknili na peto, kar je gotovo lepa razlika. To srečanje pa ne bo odločalo le o tretjem mestu, ampak tudi o prvem, saj se mora Vesna še vedno potegovati za najvišji prostor na lestvici. Dvoboj bo zato odločilen za obe enajsterici.

Komu bo uspelo priti do cilja? Čeprav vemo, da je Tecnoferramenta običajno na igrišču trši orel kot je videti na prvi pogled, bo Vesna verjetno le osvojila obe točki, seveda le v primeru če bodo Križani zaigrali res odlično.

Breg — Edera B
Brez problemov

Srečanja med ekipami, ki nimajo nobenih težav z lestvico so običajno vedno lepa in takšno bi morali biti po predvidevanjih tudi jutrišnje med Bregom in Edero B. Brežani so si z neodločenim izidom v tekmi s Flaminijem z matematično gotovostjo, že zagotovili vstop v drugo amatersko ligo, zato za nje izid te tekme ne igra nobene vloge. Tudi enajsterica Edere B (ki je v bistvu rezervno moštvo ekipe, ki igra v prvi amaterski ligi) ne polaga velike važnosti na ta izid. Njej zadostuje, da igralci nastopajo in s tem večajo svojo kondicijo ter atletsko pripravljenost. S tem seveda nikakor nočemo reči, da bosta moštvi vrgli puški kar tako v koruzo. «Plavi» se bodo gotovo potrudili že zaradi svojih številnih navijačev, ki spremljajo njihove nastope ob robu igrišča. Po drugi strani pa bo skušala tudi Edera B napeti vse sile, da bi spodnesla vodečo ekipo z lestvice, upajoč, da bi ji prekrižala račune. Kljub vsemu pa menimo, da bo Breg v tem srečanju prišel do celotnega izkupička.

Bruno Rupel

Film o lanskih olimpijskih igrah v torek v Ricmanjih

ŠD Breg bo priredilo v torek 22. t. m. v Ricmanjih filmski večer. Znani filmski amater Aljoša Žerjal bo predvajal svoj film o lanskih olimpijskih igrah v Mehiki. Predvajanje bo v dvorani prosvetnega društva, začelo pa se bo ob 21. uri.

SMUČANJE

Nagrada za Štefančiča

LJUBLJANA, 18. — Zveza jugoslovanskih organizacij za telesno kulturo je nagradila slovenskega skakalca na smučeh Petra Štefančiča, ki je postavil v Planici s 150 metri nov državni rekord, z ročno uro. Nagrado so mu izročili v okviru posebne slovesnosti v Ljubljani.

Jutri bo v ženski odbojkarski B ligi na vrsti slovenski derbi med Borom in Bregom. Na sliki srečanje med Borom in Zarjo

ODBOJKA — MOŠKA D LIGA

Slovenski derbi med Krasom in Borom B

Se bodo borovci uspeli maščevati za poraz v prvem delu prvenstva?

Spored drugega povratnega kola prvenstva moške odbojkarske D lige vsebuje med drugim tudi srečanje med slovenskim predstavnikoma, tržaškim Borom B in Krasom iz zgoniške občine.

V prvem delu prvenstva je Kras dokaj prepričljivo odpravil mlade borovce: ti so pokazali precej zrelo odbojko, ki pa zaenkrat zaradi neizkušenosti igralcev še ne daje zaželenih sadov. Tako se je Bor B znašel na spodnjem delu lestvice, vendar pa imajo Tržačani potencialno vse možnosti, da se rešijo iz nevarnih voda. Presenetljivo dober nastop borovcev v Gorici proti tamkajšnjim gasilcem, ki vodijo na lestvici, jasno kaže, da se bodo morale tudi močnejše ekipe pošteno potruditi, če bodo hotele ukrotiti vedno prisebnejšo šesterko Bora B.

Jutrišnja naloga Krasa bo torej težavnejša, kot bi se dalo sklepati po trenutni uvrstitvi na lestvici. Borovci takorekoč nimajo kaj izgubiti in njihova morebitna zmaga v Zgoniku bi bila odločilnega pomena v borbi za obstanek v D ligi. Nasprotno pa domačini branijo tretje mesto na lestvici in si ne morejo privoščiti spodrsljaja pred lastnim občinstvom. Pa tudi 14-dnevni počitek je pozitivno vplival, predvsem na mlajše igralce, katere so napori iz prvega dela prvenstva zelo izčrpali. Tako je celotna šesterka Krasa pridobila na poletu in domačini pričakujejo z dokajšnjim optimizmom jutrišnji spopad s tržaškimi rojaki.

Tekma Kras - Bor B bo jutri v Zgoniku ob 10.30.

— bs —

OBVESTILA

ŠD Breg sklicuje za danes, t. m., ob 17.30 sestanek vseh nametašev začetniške ekipe. Sestanek, ki bo na društvenem sedežu naj se udeleže vsi igralci tega društva.

TOTIP

1.	— prvi	1	2
	drugi	2	1
2.	— prvi	2	
	drugi	1	
3.	— prvi	2	
	drugi	2	
4.	— prvi	1	X
	drugi	X	1
5.	— prvi	X	X
	drugi	1	X
6.	— prvi	1	
	drugi	2	

Totocalcio

Atalanta - Inter	X	2
Fiorentina - Torino	1	
Juventus - Verona	1	
Vicenza - Palermo	1	X
Pisa - Cagliari	2	
Sampdoria - Bologna	X	1
Varese - Napoli	1	X
Catanzaro - Mantova	X	
Lazio - Brescia	1	
Lecco - Bari	X	
Ternana - Genoa	X	
Treviso - Triestina	X	2
Chieti - Barletta	1	X

KOŠARKA — MOŠKA PROMOCIJSKA LIGA

V predzadnjem kolu Bor doma proti Isonzu

V prvi tekmi so Goričani premagali borovce z visokim izidom

V predzadnjem kolu moškega košarkarskega promocijskega prvenstva se bosta jutri srečali peterki Bora in Isonza. Borovci, ki so v tem zaključnem delu prvenstva pokazali precejšen napredek, so se na to srečanje vestno pripravljali. Poleg običajnih kondicijskih in tehničnih vaj, so posvetili na zadnjih treningih mnogo pozornosti tudi utigranosti med zunanjimi igralci in pivotoma. To omogoča pivotoma, da spretno podata žogo prostemu napadalcu za strel. Napadalni sistemi postajajo «plavim» vedno bolj domači in jih obvladajo z lahkoto ter sproščeno. Seveda pa ti sistemi niso dovolj učinkoviti, če napadalci niso dovolj točni s svojimi streli. Trenutno so vsi slovenski košarkarji v prav zadovoljivi formi, zato je njihov napad dokaj učinkovit.

Ahilova peta Borove peterke pa je še vedno obramba. Cona 2-3 je krhka. Igralci se ne premikajo istočasno, ko si nasprotniki podajajo žogo. Zaradi te pomanjkljivosti se pojavljajo v obrambi precej velike vrzeli, ki jih spretnejši nasprotni napadalci izkoriščajo Sistemu osebne obrambe vsi borovci trenutno še niso kos. Individualna obramba je namreč zahtevnejša, ker postavlja vsakega košarkarja pred dokajšnjo odgovornost. Mlajši in neizkušeni branilci se zato znajdejo v težkem položaju, ko igrajo proti močnejšim ekipam.

Nedeljski nasprotnik Bora bo Isonzo iz Gorice, ki ga sestavljajo nekateri zelo dobri in nevarni košarkarji. Goričani so v prvi tekmi premagali Bor z 20 točkami naskoka. To dejstvo bo pa le še bolj spodbudilo borovce, da se bodo potrudili in skušali doseči prestižno zmago.

Bor bo igral v tej postavi: Sirk, Spacal, Starc, Fabjan, Ambrožič, Prinčič, Rudeš, Kafol, Zavadlal.

Tekma bo v Trstu, v Ulici della Valle ob 9.30.

Izidi 9. povratnega kola:

Servolana - Energie nuove (odgodeno)
Libertas TS - Isonzo 53:51
Bor - Tricolore 59:45
Patriarca - Arte 99:53
CUS - CSI Friuli 50:47
Hannibal - Libertas (Pord.) 47:41

Adrian Zavadlal

NAMIZNI TENIS

Na SP v Münchnu

Jugoslovanke premagale ekipo Peruja s 3:0

MUENCHEN, 18. — V svojem prvem nastopu na svetovnem namiznoteniškem prvenstvu v Muenchnu je Jugoslavija v ženskem ekipnem tekmovanju premagala Peru s 3:0. Za uvrstitev v višjo skupino je bilo v enotah 4. operativne cone 8.350 partizanov. Dva velika toka mobilizirancev sta vodila na Dolenjsko in sicer prvi mimo Litije, preko Kamniško zasavskega odreda in drugi čez Kozjansko preko Kozjanskega odreda. Na ozemlju 4. operativne cone so se bojevale proti okupatorju tele enote: XIV. divizija s tremi brigadami, poleg tega pa še Šlandrova in Zidanškova brigada, 3. brigada vojske državne varnosti, Kozjanski odred, Kamniško zasavski odred, 2. pohorski odred, ki se je preimenoval v Lackov odred in Vzhodno-koroški odred. Ko je bila aprila 1944 ustanovljena iz Vzhodno-koroškega in zahodno-koroškega odreda Koroška grupa odredov je ta spadala v okvir 4. operativne cone. Pri štabu cone sta bila zaščitni bataljon in podoficirska šola.

Po širokopotezno zasnovanih operacijah in po razbitju številnih močno utrjenih nemških postojank so v juliju in avgustu 1944 nastala tri osvobojena ozemlja: gornjesavinjsko, kozjansko in pohorsko. V začetku septembra so enote 4. operativne cone razbile še nekaj nemških postojank in razširile ter utrdile osvobojeno ozemlje. Na osvobojenih ozemljih so bile izvedene volitve v narodnoosvobodilne odbore.

Proti koncu leta 1944 je severovzhodna Slovenija postajala zaledje fronte in Nemci so zaradi važnih prometnih zvez, ki so jih enote 4. operativne cone nepresta-

Narodno osvobodilna borba na Štajerskem

(Nadaljevanje s 3. strani)

no rušile, hoteli očistiti Štajerske. Konec oktobra in v začetku novembra so znova zasedli glavni središči osvobojenega ozemlja na Pohorju. Nemška ofenziva na gornjesavinsko oktobra meseca pa je bila odbita. 19 novembra so Nemci začeli ofenzivo na Kozjansko severno od Drave, da bi uničili Lackov odred, kar pa jim ni uspelo. 3. decembra se je začela velika nemška ofenziva proti osvobojenemu ozemlju v zgornji Savinski dolini, 9. decembra 1944 pa proti osvobojenemu ozemlju v Kozjanskem. Nemška zimska ofenziva je bila težka preizkušnja partizanske enote 4. operativne cone in za prebivalstvo, ker je ofenzivo spremljalo veliko nasilje. Okupatorju je uspelo, da je uničil osvobojena ozemlja, ni pa mogel razbiti partizanskih enot, ki so uspešno bojevale proti okupatorju do konca vojne.

Nemška decembrska ofenziva je pomeni kakšnega bistvenega momenta v razvoju NOB na Štajerskem. Za obdobje od decembra 1944 do maja 1945 pa vendar velja, da se je osvobodilno gibanje kljub hitremu približevanju zloglasnih nacistične Nemčije razvijalo v bistvenih razmerah kot v prejšnjem obdobju. Nemške sile na Štajerskem so se neprestano krepile in Nemci so gradili nove utrdbe, da bi zavarovali umik svojih enot. V zadnjih mesecih vojne se je tudi močno povečalo nacistično nasilje. V začetku maja 1945 je glavnina enot 4. operativne cone krenila proti Koroški. 10. maja 1945 je nemški poveljnik za jugo vdal von Löhr pristal na predajo svojih enot v štabu 4. operativne cone v Topolšici pri Šoštanju. Bojna še niso bili končani. Druga svetovna vojna v Evropi se je končala prav na ozemlju 4. operativne cone, zadnja bitka pa je bila 15. maja 1945 v Poljani v Mežiški dolini.

NOGOMET — 2. AMATERSKA LIGA

Poslovilna tekma Juventine z Italo

Naraščajniki Juventine bodo igrali v Podgori

V nedeljo vse ekipe 2. amaterske lige počivajo, toda Juventina in Italo iz Gradiške sta se zmenili, da odigrata zadnjo tekmo v letošnjem prvenstvu prav v nedeljo **20. aprila. Nedeljo** premora so si vse ekipe D skupine izposlovale zato ker igra 25. aprila reprezentanca tega kola proti neki drugi skupini, verjetno s Corno di Rosazzo. Ekipe so sodile, da se morajo njihovi predstavniki za to srečanje čim bolje pripraviti. Tekma med Juventino in Italo bo v Gradiški ob 15.30, čeprav sta bila od Juventine izbrana za reprezentanco Pavlin in Kodrič, ki sedaj temu primerno trenirata s predstavniki drugih ekip.

V povratnem kolu prvenstva mladincev bo imela Juventina dan odmora. Danes pa bodo odigrali naraščajniki tekmo proti Podgori na igrišču v Podgori, pri «Madonnini» ob 15.30.

* * *

V okviru mladinskih iger, ki jih prireja CONI skupno z županstvom, bo začela tekmovanja tudi Juventina, ki sodeluje na teh igrah z ekipo odbojke in v atletiki. Atletske tekme bodo na igrišču «Baiamonti» in se bodo začele danes, v soboto, 19. aprila ob 17.30. Pol ure prej se morajo udeleženci predstaviti komisiji z dokumentom, ki potrjuje njihov vpis. Datum srečanj v odbojki pa ni še določen.

D. R.

ŠD SOKOL

vabi vsa dekleta rojena v letih od 1954 do 1958, ki želijo sodelovati na bližnjih odbojkarskih tekmovanjih, da se udeleže skupnega treninga danes, 19. aprila ob 15.45 na odbojkarskem igrišču v Nabrežini, v primeru slabega vremena pa v dvorani «I. Gruden». Prosimo za točnost.

Danes, 19. t. m. bo tudi trening moške odbojkarske šesterke in sicer ob 17. uri.

Tako jutri moštva na igriščih

- **MILAN**
  Cudicini; Anquilletti, Schnellinger; Maldera, Malatrasi, Trapattoni; Petrini, Lodetti, Sormani, Rivera, Prati.
  ROMA
  Ginulfi; Bet, Carpenetti; Spinosi, Cappelli, Santarini; Salvori, Peiro, Landini, Capello, Cordova.
- **FIORENTINA**
  Superchi; Rogora, Mancin; Esposito, Ferrante, Brizi; Rizzo, Merlo, Maraschi, De Sisti, Chiarugi.
  TORINO
  Vieri (Bertonelli); Poletti, Fossati; Puia, Cereser, Agroppi; Carelli, Ferrini, Combin, Moschino, Pulici.
- **SAMPDORIA**
  Battara; Sabadini, Colletta; Sabatini, Delfino, Garbarini; Salvi, Vieri, Frustalupi, Novelli, Francesconi.
  BOLOGNA
  Vavassori; Roversi, Ardizzon; Cresci, Janich, Gregori (Prini); Pasqualini, Perani, Muiesan, Bulgarelli (Gregori), Savoldi.
- **ATALANTA**
  Cometti; Bertuolo, Pelagalli; Tiberi, Zaniboni, Castoldi; Nastasio, Milan, Clerici, Dell'Angelo, Incerti.
  INTER
  Miniussi; Burgnich, Facchetti; Bedin, Landini, Suarez; Jair, Mazzola, Domenghini, Corso, Gori (Vastola).
- **PISA**
  Annibale; Casati, Gasparroni; Gasparini, Lenzi, Gonfiantini; Manservisi, Guglielmoni, Cosma, Joan, Piaceri.
  CAGLIARI
  Albertosi; Martiradonna, Longoni; Cera, Niccolai, Tomasini; Nene, Brugnera, Boninsegna, Greatti, Riva.
- **JUVENTUS**
  Anzolin; Salvadore, Leoncini; Bercellino, Castano, Del Sol; Favalli, Benetti, Anastasi, Haller, Menichelli (Zigoni).
  VERONA
  Colombo; Ranghino, Petrelli; Mascetti, Battistoni, Ripari; Bui, Madde, Traspedini, Bonatti, Bonfanti.
- **L. VICENZA**
  Luison; De Petri, Volpato; Biasiolo, Carantini, Calosi; Menti, Cinesinho, Vitali, Fontana, Ciccolo.
  PALERMO
  Ferretti; Sgrazzutti, Furino; Lancini, Giubertoni, Landri (De Bellis); Pellizzaro, Landoni, Troia, Reja, Ferrari.
- **VARESE**
  Carmignani; Dellagiovanna, Sarti; Rimbano, Dolci, Maroso; Leonardi, Tamborini, Cappellini, Badari, Golin.
  NAPOLI
  Zoff; Nardin, Micelli; Zurlini, Panzanato, Montefusco; Cane, Juliano, Nielsen, Sala (Abbondanza), Barison.

7. **MAKS ZADNIK**

Med Snežnikom in morjem

Spomini na NOB - Istrski odred v Brkinih in Istri

VRNITEV Z MASUNA V BRKINE

Še ves dan smo bili na preži, da bi ugotovili, kam so se usmerile sovražne patrulje in kolone ter se jim izmaknili. Proti večeru smo jih opazili v naši neposredni bližini, vendar so se kmalu oddaljile proti Juriščam. Spet smo bili ves dan brez hrane. Okoli 18. ure, ko se je stemnilo, so se kurirji vendarle odločili, da gredo na zvezo. Za odhod sta se pripravila veliki Matija Možina, doma iz Selc pri Prestranku*), in Stanko Poles — Boj, doma iz Skadanščine. Šel sem z njima.

Vedeli smo, da se moramo izogibati cestam in vasem, ker so jih zasedli Nemci. Zato smo se odločili, da se prebijemo po gozdnih stezah med Palčjem in Otoško dolino mimo Trnja proti Slavini, kjer bi prekoračili cesto in progo. Potovali smo oprezno in se izogibali vsem križiščem in krajem, kjer bi utegnile biti nemške zasede, vendar smo nekje pri cesti nad Palčjem opazili približno sto metrov pred seboj velik ogenj in slišali tujo govorico. Noč je bila hladna, očitno je zeblo tudi nemške vojake, zato so se greli. Bili smo jim hvaležni, da so tako lepo «zaznamovali» svojo zasedo. Nemcem smo se v loku izognili in kmalu dosegli kraška polja in senožeti med vasmi Trnje in Klenik. Približno ob 22. uri smo že bili v Nemški vasi (sedaj Slovenska vas) pri Pivki(kjer sta se kurirja ustavila pri «Povhovih», doma so bili mati Marija Smrdelj, hči Rozalija in sin Branko — terenski obveščevalci. Zanimali smo se, ali je varen prehod čez cesto in progo Pivka — Postojna. Ženski sta nam postregli s toplim mlekom in domačim kruhom ter nam povedali, da so ob cesti in železnici prehodi zasedeni. Nemci so postavili goste zasede in patruljirali z močnimi patruljami vzdolž ceste in železnice Pivka — Postojna. Obvestila, ki smo jih dobili, so kurirja vznemirila, zato sta začela oklevati ali bi šla naprej ali bi se vrnila.

Po kratkem posvetu, ki je bil na skednju, udeležil pa se ga je tudi Branko Smrdelj, sta kurirja odločila, da ne bosta tvegala prehoda, ker je v mesečini in tako svetli noči preveč nevarno. Jaz pa sem jima izjavil, da moram za vsako ceno poskusiti priti čez cesto in progo, ker imam zelo pomembno pošto, ki jo moram čimprej prinesti na štab Istrskega odreda. Zato sem ju začel prepričevati, naj bi vendarle šla na zvezo. Medtem pa sta si oba prizadevala, da bi mene odvrnila, kot sta trdila, od brezupnega in zelo tveganega početja. Končno smo ostali pri svojih odločitvah. Prosil sem ju še, naj gresta z menoj vsaj do bližine ceste in železnice, da bi mi pokazala najvarnejši kraj, kjer bi prekoračil cesto in železnico. Po kratkem obotavljanju sta v to pristala, toda šla sta le dober kilometer, potem mi je Matija pokazal z roko neke griče, ki so se v mesečni noči dobro videli, in mi rekel, da je tam najprimernejši prehod. Poslovili smo se, kurirja sta se vrnila, jaz pa sem se napotil v neznano in tvegal prehod skozi goste sovražne zasede in čez progo proti svobodni planini Vremščici.

ZAŠEL SEM V NEMŠKO TABORIŠČE

Ko sta se kurirja oddaljila, sem se povzpel na griček, da bi si ogledal smer proti železnici in v miru razmislil, ali je moja odločitev, moje tveganje potrebno in nujno; kajti začeli so me obhajati dvomi v njeno pravilnost in upravičenost. Za hip sem se počutil strašno osamljen in razdvojen, napadli so me mešani občutki groze, strahu, poguma in omajane odločnosti. Stal sem pred dilemo: iti in uspeti ali pasti, ali se vrniti v gozdove proti Javorniku in Snežniku, kjer bom morda naslednji dan spet gladoval in me bo nekje v onemoglosti pokosila sovražna strojnica; kajti prepričan sem bil, da bo naslednji dan nemška soldateska v strelcih preiskala javorniške gozdove. Sedel sem na kamen, odložil puško in nahrbtnik ter začel razmišljati, kaj mi je storiti. Čut dolžnosti in odgovornosti do tovarišev v Brkinih in naše pravične borbe ter strah pred lakoto in nemško ofenzivo naslednji dan so končno prevladali in odločil sem se, da moram tvegati prehod.

Odločno sem si spet naložil nahrbtnik, vzel v roko puško in se napotil proti cesti in železnici z željo, da le ne bi bila tako mesečna noč, da bi se čimprej pooblačilo in stemnilo. Pazljivo sem stopal med grmovjem, se izza vsakega grma razgledal in šel dalje. V daljavi 2—3 km sem slišal po cesti ropot sovražnih kamionov in tankov, ki se je čedalje hitreje bližal. Tu in tam pa so skupine sovražnih vojakov kurile ognje. Bila je jasna in mrzla novembrska noč. (5. ali 7. nov. 1943). Po poljih in senožetih se je videl vsak list, vsak kamen, zato mi je bilo jasno, da ne smem tvegati prehoda, dokler se ne stemni. Računal sem, da bo po 2. uri luna zašla, toda že prej bi se bil rad približal cesti in železnici na 100 do 150 m, da bi si ogledal razmere in izbral najugodnejšo možnost za prehod. Toda, kako priti v takšno bližino spričo tako svetle noči? Ko sem se približal cesti na približno 500 m, sem preudarjal: «Če grem po gozdu, ne bom videl nikamor, če se bom bližal cesti po senožetih ali njivah, me bo sovražnik opazil! Kaj storiti, kako se ji približati?»

Končno sem spoznal, da bo verjetno najbolje, da se cesti približam ob robu gozdička, ki je bil na moji desni strani. (Po vojni sem zvedel, da domačini pravijo temu kraju Dobje.) Tako se bom cesti lahko neopazno približal, hkrati pa videl tisto, kar me je zanimalo. Zavil sem v gozdiček in se pazljivo pomikal dalje ter opazoval cesto. Vznemirjalo me je odpadlo listje, ki mi je pod vsako stopinjo glasno zašumelo in me izdajalo. Kolikor sem le mogel pazljivo sem se skrit za drevje približeval cesti. Na levi strani so bile njive in dolinica s pašniki in majhne kraške vrtače. Ko sem se cesti približal na manj kot 100 m, in ker sem predvsem opazoval cesto in čistino na levi strani, ne da bi posvetil ustrezno skrb gozdu pred seboj, sem se, ko sem prišel okoli širokega robidovega grma, ves presenečen skoraj z nosom zaril v šotor, ki je bil pred menoj. Z nogo sem se dotaknil šotorskega platna, toda v istem hipu sem se, gotovo je pri tem dobro deloval refleks samoohranitve, sklonil h grmu, si ogledal okolico in gozdiček ter se umaknil nekoliko nazaj, vendar me je rahlo presunil strah, stisnilo me je v grlu in takoj mi je bilo jasno, da sem zašel v nemško taborišče. Komaj deset metrov pred seboj sem opazil v svitu prodirajoče lunine svetlobe drugi šotor in ob njem stražarja. Naprej več nisem smel, pač pa sem se obrnil, da bi se umaknil. Bilo mi je povsem razumljivo, da me lahko vsaka nerodna ali nepremišljena kretnja izda. Zato sem se pazljivo, sklonjen h grmovju, umaknil ob robu gozdička in se splazil na njivo, ki je bila dobrih 20-30 m daleč. Tam sem legel izza kupa gnoja na njegovo senčno stran in čakal. Imel sem še kar dober razgled proti cesti, po kateri so se sprehajale nemške patrulje. Poskušal sem ugotoviti, kje so nemške zasede, ker pa sem bil nižje od ceste, mi to ni uspelo. Od tam pa se nisem smel ganiti, dokler se ne pooblači in me tema ne prevzame v svoje varstvo.

(Nadaljevanje sledi)

*) Matija Možina, Bežajev iz Sevc pri Prestranku, je pozneje dezertiral in odšel k domobrancem, kjer pa je že spomladi 1944 v nekem boju padel.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL SV FRANČIŠKA št. 20, — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 60 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska — Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 601-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst